

Híd

2011. III. szám

evangélikus missziói magazin

**Igazság
és megbékélés**

**Szabadító
szembenézés**

**Bentről nyíló
börtönajtó**

fókuszban a szabadság 2.

Tartalom

FÓKUSZBAN A SZABADSÁG

- 3 Szabadság? Szabadság!
- 4 Bőrfejből cigánymissionárius
- 5 Körkérdés: Mi a szabadság?
- 6 Igazság és megbékélés
- 8 Bentről nyíló börtönajtó
- 10 Szabadító szembenézés
- 12 Parancsolatok – a szabadság útjelző táblái
- 13 Börtönkenyér
- 14 A rend és szabadság világa
- 17 Levél az ifjúsághoz
- 18 A gondolkodás szabadsága...
- 20 Jakab, Pál és Luther
- 22 Magnus consensus – fellazítva...

Jézus Krisztus a híd a menny és a föld, az Örökkévaló és az ember között!

szerkesztői üzenet:

Még egyszer a szabadságról

A téma gazdagsága és aktualitása miatt még egy számat szentelünk a szabadság témájának. a szerkesztő

„Nem érti ezt az a sok ember,
Mi áradt itt meg, mint a tenger?
Miért remegtek világrendek?
Egy nép kiáltott. Aztán csend lett.
De most sokan kérdik: mi történt?
Ki tett itt csontból, húsból törvényt?
És kérdik, egyre többen kérdik,
Hebegve, mert végképp nem értik –
Ők, akik örökségbe kapták –:
Ilyen nagy dolog a Szabadság?...”

(Márai Sándor: Mennyből az angyal – részlet)

ÉLŐ VÍZ

- 25 **Mi pedig láttuk** – Ciki
- 26 **Hogyan tovább, egyház?** – Jézusi sebességgel előre
- 28 **Család** – Bizalomépítés
- 30 **Testi-lelki egészségünk** – Mit jelent Istennel járni életünk nehéz próbatételei alatt?
- 31 **Anno** – Kereszt alatt
- 32 **Vakmisszió** – „Nyisd meg vak szemünket, hogy meglássuk mindezt...”
- 33 **Vakmisszió** – „... és jobban fájjanak bűneink!”
- 34 **Rádiómisszió** – Ötven éves a Magyar Evangéliumi Rádió Alapítvány
- 35 **Élő ige** – Boldog szem és boldog fül
- 36 **Istenkép** – művészkép – Gondolatok a repülésről
- 38 **Misszió** – Hogyan beszélhetsz garantáltan sikertelenül Jézus Krisztusról?
- 38 **Misszió** – Úr sír
- 39 **Képes hírek**
- 40 **Képes hírek** – „Szabadságra vagytok elhíva...”
- 41 **Könyvajánló** * Ajánló
- 42 **Imádkozzunk!** * Éneke az Úr – Fogd a kezem
- 43 **Hírek** * Derű
- 44 Országos evangelizáció

A HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN előfizetése egy évre 1600 Ft
Megrendelhető az Evangélikus Missziói Központ elérhetőségein: tel./fax: 06 1 400 3057 (délelőtt hívható),
e-mail: evmis@lutheran.hu, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40.

magyar
nyomdatermék
NYOMDA- ÉS PAPÍRIPARI SZÖVETÉS

HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN – Az Evangélikus Missziói Központ negyedévente megjelenő kiadványa. * 2011. 3. szám * Kiadó és szerkesztőség: Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38-40., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu, honlap: <http://misszio.lutheran.hu>, számlaszám: 11716008-20157087 * Felelős szerkesztő és kiadó: Szeverényi János, e-mail: janos.szeverenyi@lutheran.hu, www.szeverenijanos.hu, tel.: 06 20 824 5463 * Munkatársak: Balog Eszter, Bencze Imréné, Dankuné Tóth Éva, Erdészné Kárpáti Judit, Fehér Charlotte, dr. Garádi Péter, Kis Ferenc Balázs, Kovács László, Kóháti Dorottya, Szeverényi Jánosné * Grafikai tervezés, tördelés: Perl Andrea, Perl János (Kreatív Flotta Stúdió) * Nyomdai kivitelezés: Pauker Nyomdaipari Kft. * HU ISSN 1787-5749 * Egy szám ára 400 Ft, előfizetési díj egy évre 1600 Ft * Megrendelhető a kiadónál. Az Evangélikus Élet hetilapban elhelyezett példányok ingyenesek. Adományokat kérünk és elfogadunk.

Szabadság? Szabadság!

Lélektani szabadság? Erkölcsi szabadság? Politikai szabadság? Akadémi szabadság? Esztétikai szabadság? Az ÉN szabadsága? A MI szabadsága? Határtalan szabadság?

Tegyetek le a szabadság elméleti definíciójáról! Kérdezhetitek Kantot és a többieket, de elfog bennünket a százlábú bénasága. Egyszer megkérdezték a százlábút, melyik lábával lép először. Ezen addig gondolkodott, hogy többé nem tudott megmozdulni. Szórakoztató és felemelő (és olykor érthetetlen) olvasmányokat találunk a szabadságról, de az elmélet szférája egyre messzebb csatangol az emberi valóságtól. Nekünk nem elméletileg kell a szabadságot megragadni, hanem gy-

Szükségünk van rá, mint a levegőre, napfényre, világosságra, szomjat oltó vízre, a mindennapi kenyérre, ruhára, családra, barátira.

korlatilag (és máris majdnem Kant híve vagyok) kell eligazodni ebben a kérdésben. Nem tagadom az elméletek létjogosultságát, mert mindig mindent át kell gondolni, de engedjétek értelmesen élni a gyakorlati szabadságot!

Könnyedén végtelenítjük a szabadságot elméletileg, de a gyakorlati valóság nélkülözhetetlen korlátokat állít fel. Csak ha magányos sziget az ember, akkor szólhatna a szabadság elméleti háttartalanságáról, bár a létezés óceánja akkor is körbecsobogja. S az ember – eltekintve ritka kivételektől, ha egyál-

talán vannak – nem magányos sziget. Érintkezési pontjai háttájként rendeződnek számára, és akkor a szabadság gyakorlati valósága az adott határokon belül csírázik, bimbózik, virágzik és gyümölcsöt terem. Szükségünk van rá, mint a levegőre, napfényre, világosságra, szomjat oltó vízre, a mindennapi kenyérre, ruhára, családra, barátira. Mert nem a szabadság ontológiai (lételméleti) kérdése az izgalmas, hanem egzisztenciális (a létezést illelő) megjelenése. A szabadság lélekállapot, és elsődlegesen nem a külső körülmények kérdése. Szabadság a fának a gyökérzet, az embernek a lélegzetvétel. A szabadság, mint a levegő – láthatatlan, de nélküle élni nem sokáig lehet. Mint a fény és világosság – megfoghatatlan, de csak általa látunk.

Csak a H₂O oltja a szomjunkat, pedig fogalmunk sincs, mi ez a különleges kapcsolat oxigén és hidrogén között. A szabadság költészet. A lélek virága. Az élet szövetének a fő szála. Madárnak a szárnya.

Szabadsága az embernek az őt Teremtő és Megváltó isteni igazság. A kinyilatkoztatás üzenete: az igazság felszabadít (Jn 8,32). Mert az életre teremtő igazság több mint a passzív valóság. Egyedül Krisztusról olvasható le a szabadság. Nem pusztá gondolat, hanem átgondolt tett.

Szabadság a bölcsék szerint a felismert szükségyszerűség vagy „megkötött rend” (Hegel), a teológusok szerint pedig összhang Isten akaratával (vö. Jézus). Hívó emberként Pál apostolnál nem tudunk többet mondani: „*Mert bár én mindenki-vel szemben szabad vagyok, magamat mégis mindenkinek szolgájjá tettem, hogy minél többeket megnyerjek.*” (1Kor 9,19). Evangélikusként Luthertől tanuljuk a legtöbbet. Egyszerre vagyok szabad és szolgál. Hit által királyi szabadság a részünk, a szeretet által pedig az irgalmasság cselekedetei a rangunk. A szeretet által szabadságunkban áll az irgalmasság cselekedeteit gyakorolni. Mert az emberi életben a szabadság nem azonos a szabadeséssel, de azonos Isten rendjével.

● RIBÁR JÁNOS

A korai harmincas éveiben járó Kis István élete olyan, mintha egy komoly betegségből gyógyult vagy fogságból szabadult volna meg a Teremtő segítségével. A fiatalember a gyűlölet betegségéből és a keserűség rabságából nyert menekülést. Így lett cigány- és zsidógyűlölő neonáciból Isten misszionáriusa, aki éppen a romák között végez szolgálatot.

Bőrfejűből cigánymissionárius

Kis István szerető családi körben nevelkedhetett Békésen, egy dél-alföldi kisvárosban. 14 éves kora körül elkezdett bandázni, és hamarosan a már akkor is népszerű fajgyűlölő eszmékbe bonyolódott. A gyűlölet, a bűnbakkeresés és -találás, az ideológia könyveinek olvasása, a megfelelő zenék hallgatása egész napját kitöltötte. Hosszú évek teltek így el, mígnem kereszttyén nővérétől egyre többször hallott

arról, hogy Jézus Krisztus szemében ő is értékes, és hogy van mód megismerni az élet értelmét. Isten titka, hogy miképpen érintette meg ez a gondolat ennek a fiatalnak a szívét, de tény, hogy az élete megváltozott. **Kezébe vette a Bibliát, és – mint lapunknak elmondta – falta minden sorát.** Annyira magával ragadta, hogy szinte észrevétlenül vonta ki korábbi baráti köréből, önmagát felemészthő szokásaiból, az értelmetlen gyűlölködésből.

István testét ma is „díszítik” egykori nézeteit sugalló tetoválásai, de azokra immár úgy tekint, mint korai tévedéseinek lenyomatára, amelyek talán még inkább hitelesítik szabadulása történetét. Szívesen beszél megváltozott életéről, mondhatni ez a munkája. **Isten hu-**

morérzékének nevezte, hogy az Evangéliumi Pütkösi Község missziójában a romák közé vezette. Közöttük vé-

gez evangéliumhirdetői szolgálatot.

– Próbálok ezt nem vezeklésnek felfogni, hiszen azokat a bűnöket Isten már megbocsátotta. Úgy tudnám megfogalmazni,

hogy tartozom a romák felé a szeretettel. Olyan sokáig voltam gyűlölettel irányukban, hogy most azt a sok szeretetet, amit én kaptam, feljűk kell közvetítenem. Fiatalok, idősek és mindenféle korosztály számára hirdetem a feltámadott Krisztust.

A cigánymisszió korunkban, amikor intézményesülni látszik a gyűlölködés, lét-szükséglet. Önbecsülést kell adni nekik, ezért ezzel a misszióval is az a céljuk, hogy népükből emeljenek ki vezetőket, akik megtért emberként fel tudják mutatni, mit jelent Jézus Krisztust választani, mit jelent nem csak szóban, hanem tettekben és gondolkodásban is, az egész életvitelben megváltozott módon élni.

Az időközben férjje és apává lett Kis István továbbra is radikális elveket vall, de immár a keresztyénségében:

– *Amikor megtértem, egy dolgot eldöntöttem: Istent akarom szolgálni. Nem akarok olyan ember lenni, aki csak úgy lebeg a keresztyén létben, amikor beszélünk, beszélgetünk egy kicsit Istenről, de igazából nincs benne az ő ereje. Elhatároztam a megtérésemkor, hogy vagy hívő leszek száz százalékgig, vagy világi száz százalékgig, mert másnak nincs értelme. Én nyolc-tíz éve Istent választottam. Szeretnék megmaradni a Teremtő tervében, szolgálatában, és amivel megbíz, azt véghezvinni.*

• SZEGFŰ KATALIN

Mi a szabadság?

Mit jelent számomra a szabadság?

A szabadság az, hogy nem félek? Nem, a szabadság annak a felismerése, hogy nem félek az Istentől, hanem félem az Istent. A szabadság az, hogy Vele sose vagyok egyedül.

*Dr. Falus András immunológus,
a Semmelweis Egyetem Genetikai, Sejt- és
Immunbiológiai Intézetének igazgatója*

Számomra:

önismeret + önfegyelem + önképzés
= (belső) szabadság, a krisztusi
szeretet jegyében.

Levente Péter színész, rendező

A szabadság az a kegyelmi állapot, amelyben időt, teret és lehetőséget kapunk arra, hogy személyiségünk kibontakozása útján betölthetjük Teremtőnkől kapott ősi rendeltetésünket. A szabadság a Szentháromság Isten ajándéka, amit az Atya tervébe illeszkedő krisztusi szabadító mű alapján (1) a Szentlélek valószínűleg meg (2). Krisztus tanítványai szabadságra hívtak el, Jézus szabadságígérete azoknak szól, akik készek követni őt (3).

(1) „Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek.” (Jn 8,36)

(2) „Ahol az Úr Lelke, ott a szabadság.” (2Kor 3,17)

(3) „Megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket.” (Jn 8,32)

Lázár Attila szociális munkás, énekszerző

A nem-akart, de valós szabadság: függés. Az akart és függetlenségnek hitt, de mégis hamis szabadság: függőség. A kettő közti különbségtételre és választásra van ugyan szabadságunk, de nincs se felismerésünk, se erőnk Krisztus nélkül.

*Dr. Horváth Levente református lelkész,
teológus*

Nem vagyok rabja sem testi, sem lelki fájdalomnak. Nem vagyok rabja a bűnnek. Nem félek a mulandóságtól, a betegségtől, a kínoktól, a haláltól. Nem szorongatja torkomat a sírás, nem vesz erőt rajtam a gyász. Nem akarok elmúlni, hanem élni, mélyeket lélegezni, előre tekinteni, menni, szólni, tenni, nevetni, örülni tudok. Szabad vagyok, mert Valaki szabaddá tett. És én kitért, két üres kezemmel, hálás szívvel veszem át a meg nem érdemelt, felém nyújtott isteni ajándékot. Ez a szabadság.

Kóháti Dorottya lelkész, újságíró

Könyvajánló

Pulay Gyula: *Tekintély és szabadság a nevelésben és a vezetésben* Harmat Kiadó és Kereszttyén Vezetők és Üzletemberek Társasága, 2011

„Kinek szól ez a könyv? Mindenkinek, aki vezet vagy nevel. Még inkább azoknak, akik vezető beosztásban dolgoznak, és emellett gyermeket nevelnek. Vajon egy ötlet, egy módszer, amely beválik a gyermeknevelésben, sikeresnek bizonyulhat-e a vezetői munkában is – és fordítva?” A HR-es szakember szerint a jövő a dönteni képes, empatikus és szabad embereké. „Életünk két nagy értéke a szeretet és a szabadság. Akkor adjuk a legtöbbet gyermekünknek és beosztottunknak, ha eljuttatjuk a szabadság szeretetéhez és a szeretet szabadságához.”

www.harmat.hu

A dél-afrikai „Recsk”. Itt dolgoztatták Mandelát és társait.

Fotó: Sz. J.

Igazság és megbékélés

Dél-Afrika történetének botrányos időszaka volt az apartheid rendszere. A magukat keresztyénnek valló angolok gyaratósították ezt a gyönyörű országot.

Az angol telepesek, amikor elfoglalták az országot, faji megkülönböztetést, búr szóval *apartheidet* alkalmaztak. A lakosságot két részre osztották, a fehérekre, akik a lakosság 10%-át és a nem fehérekre, akik a 90%-át tették ki.

A buszokon, ha az alsó részen ki volt írva, hogy „Only White”, akkor nem szállhatott be oda nem fehér, tehát neki gyalogolnia kellett. Külön parkokat hoztak létre a feketéknek és a fehéreknek, de voltak közös parkok is, ahol meg volt szabva padonként, hogy milyen etnikum ülhet rá. Egyes utcák csak fehérek részére voltak fenntartva.

A fehérek kezében volt a gazdasági és a politikai hatalom.

A feketéket külön lakónegyedekbe, ún. bantuszánokba tömörítették, és onnan kilépni csak engedéllyel volt szabad. Így a feketék idegennek számítottak a saját hazájukban. Kilépőt

csak akkor kaphattak, ha egy másik bantuszánban vagy egy mezőgazdasági területen dolgoztak.

Akárcsak az indiai kasztrendszerben, itt is szokásos volt, hogy ha egy fehér megvert egy helyi lakost, az utóbbi nem üthetett vissza, különben bíróság elé került.

Nelson Mandela volt a vezéralakja az ellenállásnak. Huszonhét évet töltött börtönben, ennek nagy részét a Fokváros melletti Robben-szigeten. Itt gyűjtötték össze a XX. század egyik koncentrációs táborába a legveszélyesebb ellenállókat. Ők alkották a későbbi kormányt.

Mandela 1990-ben szabadult. *Desmond Tutu* püspökre bízta a tényfeltárás és igazságtétel nagyon érzékeny, de fontos ügyének irányítását

A feketék idegennek számítottak saját hazájukban.

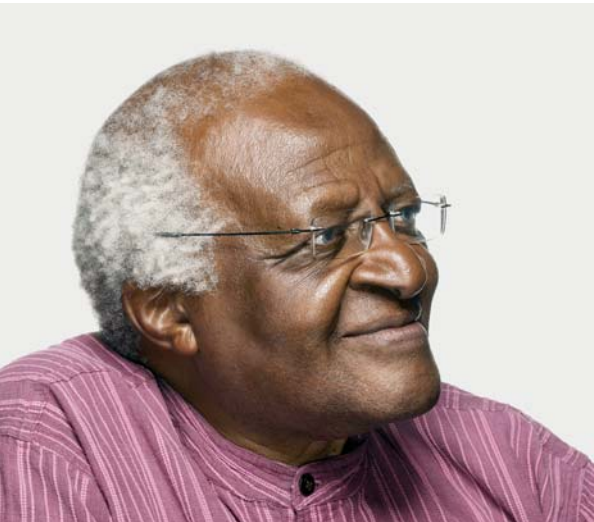
Igazság és megbékélés címen.

Feltárták a bűnöket, visszaéléseket, lefoly-

tatták az eljárást, és aki vállalta múltját és a feltáró folyamatban való aktív részvételt, annak amnesztiát adtak. Aki nem jelentkezett két éven belül a bizottságnál, azzal szemben eljárás indult, és megbüntették. Ebből van mit tanulni egyéni és közösségi életünk szempontjából.

● SZEVERÉNYI JÁNOS

Fotó: Internet

Desmond Mpilo Tutu

„Az Igazságtételi és Megbékélési Bizottságot már a kezdetektől kritizálták. Annak ellenére is, hogy az azt létrehozó törvény neve

Az Igazságtételi és Megbékélési Bizottságot már a kezdetektől kritizálták.

rengeteget elárul a testület alapvető céljáról: Törvény a nemzeti egység előremozdításáért és a megbékélésért. Ez közelebbről azt jelenti, hogy a bizottság szándéka:

– megállapítani az igazságot a múltbéli eseményekkel kapcsolatban, valamint a súlyos emberi jogi visszaélések indítékait és körül-

ményeit, és nyilvánossá tenni megállapításait annak érdekében, hogy az ehhez hasonló cselekmények ne ismétlődhessenek meg a jövőben;

– a nemzeti egység előremozdítása, a dél-afrikai állampolgárok jóléte, valamint a béke, ami megbékélést kíván

Dél-Afrika népe körében, és a társadalom újjáépítését;

– a megértés, ami nem jelent bosszút, és jóvátétel, ami nem megtorlást, leszámolást jelent;

– az ehhez hasonló megbékélést és újjáépítést elősegíteni az amnesztia megadásával olyan cselekmények, mulasztások és bűntettek esetében, amelyeket a múltban politikai céllal követtek el.

Van egy zulu mondás: »Minden igazság keserű«, és semmi két-

ség, hogy Dél-Afrikában sokan rossz szájjal vették tudomásul a bizottság által nyilvánosságra hozottakat. Sok áldozatnak és túlélőnek kellett újra felidéznie gyászát és bánatát, míg azoknak, akik állításuk szerint nem tudtak a súlyos emberi jogi bűncselekményekről, tudomásul kellett venniük a tényt, hogy vagy szorosan behunyták a szemüket, vagy valójában igenis tudták, mi történik, de inkább nem vettek róla tudomást. Ez sohasem könnyű, sem egyénileg, sem közösen.”

Fotó: Internet

Nelson Rolihlahla Mandela

(Alex Boraine: Dél-Afrika Igazságtételi és Megbékélési Bizottsága)

Bentről nyíló

Egy drámaian kezdődő, de hála Istennek, happy enddel végződő történetet mesél el a Híd magazin olvasóinak riportalanyom, Kocsis István, a kedves, jó humorú, rátermett fiatalember. Istvánt, aki kollégám, egy munkahelyi kávézgatás során kérdezgettem arról, hogyan is lett az evangélikus egyház pályázati referense. S akkor István megdöbbenő őszinteséggel azonnal belevágott a közepébe. Ez a történet Istvánról és az őt megszabadító Istenről, azokról a missziói munkásokról szól, akik szó szerint megmentenek embereket az életnek. És erőt, bátorítást, példát adhat mindannyiunknak, akik gyengeségekkel küzdünk, függőségektől szenvedünk. Nagyszerű, hogy arcával, nevével vállalja történetét. Célja az, hogy ezáltal is hitelesítse szavait: igen, van szabadulás.

Akamaszkor közepén jártam, amikor először találkoztam az alkohollal egy baráti társaságban. Teljesen új világ nyílt meg előttem. A Balatonparton nőttem fel. Bertha Bulcsúnak van egy tanulmánya, amelyben arról ír, hogy a balatoni fiatalok azt látják mintának, hogy oda jönnek mások nyaralni, és két hétig nagyon jól érzik magukat. Én is ezt a mintát követtem. Próbáltam magam egész nyáron, majd egész évben jól érezni. Ehhez a barátok társasága és az alkohol kellett. Mindebből az sikeredett, hogy 18–20 éves koromra nagyon közeli és szoros barátságba kerültem az itallal. Nem is barátság, hanem függés volt ez már. Ott álltam az életem elején, ami majdnem a vége is lett... Volt olyan barátom, aki egy részeg dorbézolás után a vonat elé esett és meghalt. Engem is kevés választott el egy hasonló végtől. Édesanyám óvó, féltő szeretete helyrebillent. Ő a dömösi Református Iszákosmentő Misszióhoz könyörgött be engem. Akkor én már elég sokat csavarogtam, nehéz, rossz körülmények között éltem. Elindultam tehát Dömösre azzal a jelszóval: „Engem úgysem tudnak megtéríteni”, kibírok ott két hetet, aztán majd lesz valahogy. Nagypám református lelkész volt, tehát volt vallásos alapja a neveltetésemnek, de közelebbi élményem nem volt. A misszióban tényleg nem tudtak megtéríteni – de az volt a csoda, hogy nem is akartak! A harmadik-negyedik nap után kitisztultam.

Miért, milyen állapotban kerültél oda?

Sajnos sikerült elég részegen. Ugyanis véletlenül egy megállóval előbb szálltam

le a vonatról, és a kocsmába mentem be megkérdezni, hol van a misszió. Még így is szeretettel fogadtak. Tudni kell, hogy vendéglátó szakközépiskolát is végeztem. Nos, ekkor kezdett el konkrétan munkálkodni az életemben az Úristen. Ugyanis az alatt a két hét alatt felmondott a szakács néni. Az év végi szilveszteri alkalomra engem hívtak vissza főzni.

Bűnöm az rengeteg van, de miért is kapnék bűnbocsánatot?

Közben „persze” hazamenve visszaesem, de mégiscsak elmentem Dömösre. Az újévi istentiszteleten úrvacsoraosztás volt. Ment körbe a kehely és a kenyér. Hátral ültem, és arra gondoltam: Hála

börtönajtó

Istennek, ebből én kimaradok, valahogy megúszom. Bűnöm az rengeteg van, de miért is kapnék bűnbocsánatot?

Miért volt benned ez az ellenállás?

Igazából nem volt elég bátorságom, hogy meglássam: ez nekem jó. A két hét tiszta lét – éreztem – jó volt. De az emberségből fakadt, hogy nem fordultam Isten felé. Az úrvacsora közben az *Ó, Jézus, árva csendben az ajtón kívül állsz* éneket énekeltek. És akkor megértettem: én itt nyomom belülről kifelé az ajtót, ki szeretnék törni az egész elrontott életemből, de nem nekem kellene kitérni, hanem Jézust kellene beengedni – ha már úgyis ott áll... Nem állítom, hogy ott abban a pillanatban ezt megfogalmaztam volna, de úrvacsorát vettem. Eldólt bennem: ezen az úton kell járni. Jézussal szeretném az életemet élni, akármit jelent ez. Egy közösség része lettem – nemcsak a teremben levőkre értem, hanem a világegyetem, az Úristen népe közösségére.

Bibliát vettél a kezedbe ez idő tájt?

Igen, hiszen Dömösön folyamatosan ment a „hitnessz” az Iszákosmentő Misszióban. Sok minden visszaköszönt, énekek, imák a lelkész nagyapám révén, aki sokat orgonált a keszthelyi református gyülekezetben is. Egy igen intenzív, hitben és szabadulásban való növekedés kezdődött az életemben. Megismertem Isten országát.

Családodat és az evangélikus egyházi munkát is ennek a misszióknak köszönheted.

Leendő feleségemmel is Dömösön ismerkedtem meg. Ott ragadtam ugyanis

Vallom, hogy ez a csoda bárkivel megtörténhet. Ezért beszélek nyíltan az életemről.

szakácsként két és fél évig. Immár segítő lettem, közben elvégeztem a Tábita diakónusképző iskolát. Feleségem nevelőanyja Sárszentlőrincről származik, és ide hívott bennünket Karlné Csepregi Erzsike evangélikus lelkész ifjúsági és népfőiskolai alapítványi munkát végezni. Közben a paksi atomerőműnél voltam főállásban élelmiszer-raktáros. Sárszentlőrincen a lelkésznel diakóniai tervet készítettünk, és az Evangélikus Missziói Központ támogatta munkánkat. Feladva korábbi állásomat, a Zsivora György Népfőiskolai Alapítványnál romamiszsiót végeztem. Diakónusként hitébresztő munkát végeztem. A később nyíló teleház asszisztense lettem. Rám talált a pályázatírás és a foglalkoztatássegítés, amit nagyon megszerettem. A szenvedélybeteg-mentés a mai napig jelen van az életemben, noha ma már az egyház

Országos Irodájában dolgozom Budapesten.

Igazi csoda, amit átéltél...

Igen, de vallom, hogy ez a csoda bárkivel megtörténhet. Ezért beszélek nyíltan az életemről. Aki ma lát, alig hiszi el, hogy tíz évem azzal telt, hogy megszüntessem az életemet! Ha egy baráti társaságban előkerül, nem titkolom. Azt gondolom, nem a szégyen a nagyobb, hogy tudatlanul, magam kiszolgáltatva a sorsnak szenvedélybeteg voltam, hanem az Úristen dicsősége, hogy ebből a helyzetből volt kiút. Sokan megkeresnek, akik hasonló gondokkal küzdenek. Mindenkinek segítek – ez a legkevesebb, amit megtehetek.

● KÓHÁTI DOROTTYA

Az interjú a 2010 novemberében készült rádiós beszélgetés szerkesztett változata.

A reformáció 500. évfordulójára készülve a 2011. év fókuszában a szabadság témája áll egyházunkban. A börtön rendeltetése, hogy a szabadság megvonásával büntesse az elkövetett bűnöket. Mihályi Attila ezredessel, a Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet parancsnokával Menyes Gyula beszélgetett.

Szabadító

Lehet-e az ember a rácson túli világban szabad?

El tudom képzelni, hogy valakiben olyan folyamatok indulhatnak el, hogy a szabadságvesztéssel járó büntetés alatt úgy érezheti, mégis szabad. Láttam olyan

molyan. Látunk biztató jeleket. Előfordul, hogy mi hívjuk fel a lelkész figyelmét arra, ha valaki nyitott a jóra, az értékre, akár a hitre is.

Hol vannak a keretek a börtönön belül, ahol a fogvatartott még szabadnak érezheti magát?

A legtöbb fogvatartott olyan stratégiát alakít ki, ami hasonló az állatok téli álmához. Néhányan úgy fogalmaztak, hogy „hibernálnak”, hogy lehetőleg

minél rövidebbnek éljék meg az itt töltött időt. Ez védekezés, hogy ne gondoljanak a

hogy legközelebb ne kövesse el. Feladatunk, hogy megszólítsuk őket, tükröt tartsunk eléjük, hogy elindulhassanak egy úton, elkezdődhessen a megtisztulási folyamat. Minden embernek megvan a lehetősége, bármit is követett el, hogy változtasson az életén. A mi feladatunk nem csak az, hogy bezárjuk és őrizzük, hanem hogy foglalkozzunk is velük, ezt jogszabály is előírja. A büntetés-végrehajtásnak feladata a visszailleszkedésre, a reszocializációra való felkészítés is. Sokan az utcáról kerülnek be, vannak közöttük, akik először itt találkoznak azzal, mi az a munka. Nagyon sok képzés is folyik a börtönökben, amivel később el tudnak helyezkedni. Győrben van egy jóvátételi

életeket, akik jó irányba haladtak. A legfontosabb, hogy nézzenek szembe az elkövetettekkel, mert ha rájönnek, hogy hol hibáztak, akkor a szabadulás után könnyebb lesz visszailleszkedniük.

A börtönlelkészi szolgálat irányából jön-e valami visszajelzés?

A börtönlelkész és az intézet személyzete valamint vezetése között az évek során egyre szorosabbá vált az együttműködés. Nagyon jó a kapcsolatunk, vannak pozitív visszajelzések, de tudjuk, ha valaki a börtönben kereste ugyan az istentiszteleti alkalmakat, igazán mégis a szabadulás után dől el, ezt mennyire gondolta ko-

szabadságra. De akárhogy is „hibernálják” magukat, mégis hiányzik nekik. Nekünk viszont az a feladatunk, hogy ezt az időt kihasználjuk arra, hogy ha valaki „ki akar kapcsolni”, akkor ezt ne engedjük. Annak könnyebb a visszailleszkedés, aki szembe mer nézni a történetekkel, fel meri vállalni, amit tett. Ez az egyik feltétele annak,

programsorozatunk is, amelyre önként jelentkezhetnek a jogerősen elítéltek. Vállalják, hogy a munkájukkal segítenek. Ez a nyilvánosság előtt zajlik. A bezárt falak közül kivisszük őket, azt akarják ezzel megmutatni, hogy már szembenéztek azzal, mit követtek el, és bíznak benne, hogy a szabadulás után vissza

De tudjuk, ha valaki a börtönben kereste ugyan az istentiszteleti alkalmakat, igazán mégis a szabadulás után dől el, ezt mennyire gondolta komolyan.

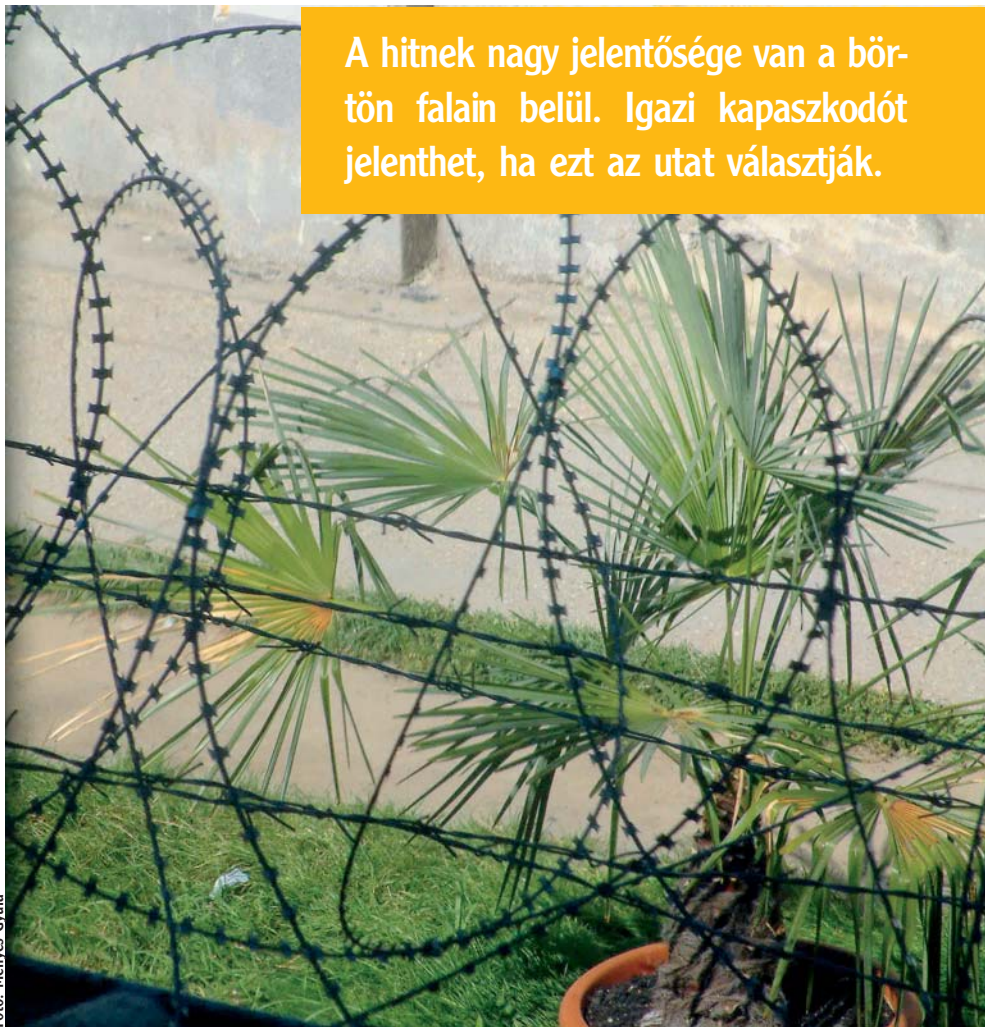
tudnak illeszkedni. Ezt a keresztet, ami a megbélyegzésből adódik, hogy valaki börtönviselt, felvállalják. Nem mindenki teszi ezt.

Ön szerint el lehet képzelni olyan embert, aki büntelen?

Hívó ember lévén azt mondanám, hogy nem. A börtönben természetesen olyan emberek töltik a büntetésüket, akiket a bíróság a hatályos jogszabály alapján elítélt. A börtönön belül tehát csak olyanok vannak, akik bűnt követtek el. Ettől függetlenül a munkánk során a szabadulás utánra koncentrálva az embert kell látnunk és jó irányba terelnünk. Fontos, hogy mi, a társadalom pozitív oldalát képviselve üzenetet közvetítsünk feléjük. Néha ehhez kevesek vagyunk, kevesen vagyunk, néha nem is biztos, hogy hitelesek. Ehhez a társadalom önként jelentkező segítőit be kell vonnunk. Az egyházak jelentkeznek, a civilek szintén nagyon motiváltak, mi pedig szívesen látjuk őket. Önkéntes egyetemi hallgatók is jönnek, hogy segítséget, kapaszkodót adjanak az embereknek a helyes irány megtalálásában

Minden esetben büntetés a szabadságvesztés? Hiszen elképzelhető, hogy olykor nagyobb büntetés lenne visszamenni a sértettek közé, és ott élni tovább.

Azt azért leszögezhetjük, hogy büntetés a szabadságvesztés. Az már nem szerencsés, hogy a börtönök annyira elszeparálódnak a külvilágtól, hogy a társadalom szinte tudomást sem vesz róluk. A világban 20-30 éve rájöttek arra a rendszer működtetői, hogy a sértettre nagyobb figyelmet kell fordítani, mert a társadalom kötőszöveiben sokkal nagyobb kárt okoz ez a rendszer, mintha a sértettet bevonjuk az igazságtételbe. Magyarországon a mediáció az, ami a közvélemény előtt

Fotó: Menyes Gyula

A hitnek nagy jelentősége van a börtön falain belül. Igazi kapaszkodót jelenthet, ha ezt az utat választják.

megmutatta, mit jelent a sértett bevonása a kiengesztelődésbe, a helyreállításba. Börtönünkben van jóvátételi programsorozat, ez szimbolikus. Arról szól, hogy a fogvatartott részt vesz a településen a lakóknak nyújtott segítségadásban. Jelképes, mert nem az általa elkövetett bűncselekmény sértettje felé megy a segítségnyújtás.

Lehet-e valamit tanulni a fogvatartottaktól?

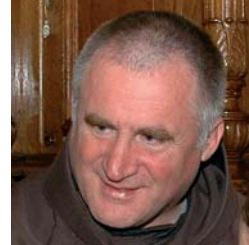
Ha szembe mer nézni a bűncselekményével, és azt látom: jó szándékkal, hitelesen azon iparkodik, hogy szabadulása után sikeres legyen a vissza illeszkedés, akkor néha gondolok arra, ez az ő helyében vajon nekem is így sikerülne-e.

A húsvét üzenete teológiai összefüggésben a bűntől való szabadulást hir-

deti. A rácson túli világban ünnepelhető a húsvét?

Az egyházak bevonásával ünnepeljük. A hitnek nagy jelentősége van a börtön falain belül. Igazi kapaszkodót jelenthet, ha ezt az utat választják. Ugyanilyen fontos ünnep a karácsony is. Számunkra a leglényegesebb, hogy az ünnepek alkalmával az egyházak még inkább jelen vannak, és lehetőséget nyújtanak, hogy az elítéltek jöjjenek ki a zárkájukból, hogy hitre jutva új értékek mentén élhessék az életüket. A mi feladatunk, hogy ezeket az ünnepeket az egyházak bevonásával tartalommal töltsük meg. Egyébként pedig az év minden napján meg kell találnunk a hangot a fogvatartottakkal.

A Lélekhangolóban 2011 júniusában elhangzott interjú részlete.

Parancsolatok – a szabadság útjelző táblái

Bőjte Csaba boldogságmondásai a Tízparancsolatra

I. parancsolat: Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!

Boldog az az ember, aki egyedül a leghatalmasabb Úrnak, a világ teremtőjének szolgál, akit megszólíthat, társának, barátjának tarthat, és vele élheti a mindennapjait.

II. parancsolat:

Isten nevét hiába ne vedd!

Boldog az az ember, aki Isten nevét szeretettel és tisztelettel veszi szájára, aki csendesen, nyugodtan meg tudja oldani a maga gondjait, feladatait, aki ura önmagának, háborgó érzelmeinek és szavainak.

III. parancsolat:

Az Úr napját szenteld meg!

Boldog az az ember, aki a hét egy napján – Jézus Krisztus feltámadásának emlékére ez a nap a vasárnap – megáll, az Ég felé fordítja szemét, a hét százhatvanhatszöt órájából legalább egyen a nagycsaládjával, az egyházközösségével, a közösségével a szentmisén imádkozik, erőt merít, hogy ne kizsigerelve, kimerülve, hanem derűsen, feltöltődve folytassa a mindennapi munkát.

IV. parancsolat:

Atyádat és anyádat tiszteld!

Boldog az az ember, aki szereti és tiszteli apját és anyját, mint ahogy a bimbó szereti a megtartó, tápláló gyökeret, mint ahogy a folyó szereti a forrást, mint ahogy a madár szereti a fészket, mert hatalmas nyugalom, béke, öröm és fény születik meg benne.

V. parancsolat: Ne ölj!

Boldog az az ember, aki tiszteli az életet, bármilyen formában jelenik is meg.

VI. parancsolat: Ne paráználkoddj!

Boldog, aki Isten gyönyörű ajándékaként éli meg hitvesével a testi szerelmet.

VII. parancsolat: Ne lopj!

Boldog az az ember, aki más tulajdonát tiszteletben tartja, aki a rábízott anyagi javaknak nem szolgálja, hanem bölcs őrzője, gyarapítója és továbbajándékozója.

VIII. parancsolat: Ne hazudj, és mások becsületében kárt ne tégy!

Boldog az az ember, akinek igaz, vigasztaló, áldó szavaiból, tetteiből bizalom, élet fakad.

IX. parancsolat:

Felebarátod házastársát ne kívánd!

Boldog az az ember, aki csak az után vágyakozik, ami az övé, mert a hűség biztonságot, bizalmat és teljességet ad.

X. parancsolat:

Mások tulajdonát ne kívánd!

Boldog az az ember, aki megelégszik azzal, ami az övé, és a munkát, a becsületes fáradozást az élet értékének tekinti.

Hangai B. Artúr

Neki elhiszed

Neki elhiszed, hogy jó lehet

Aki kicsomózza a kötelet

Aki megváltott a tegnapi mából

Aki nem fegyvert kovácsol

Aki simogatta a percek

Aki angyalokat tegezhet

Aki neked adta levesét

Akit nem fúj a szél szerteszét

Aki fehér kövekre írta nevedet

Aki friss kenyérral megetet.

Neki elhiszed, hogy a Jó, lehet

Aki látóvá teszi a szemedet

Aki emlékeiddel világít

Akivel szabadság lesz a hit

Aki megszületik minden nap

Akivel hazaér a virradat

Akinek az árnyéka a fény

Akinek csendje is költemény

Aki békében vesz az ölébe

Aki felrepít majd az ösvényre

Aki a testvéred testvére

Neki nem mondhatod, hogy vége.

Fotó: Szj

Börtönkenyér

Az ember éli a hétköznapi életét. Eszik, alszik, dolgozik, gyereket nevel – ahogyan mondani szokták. És persze tud Istenről. Néha beszélget Vele, bár inkább kér, mint megköszön.

Tisztelet a kivételnek, aki nagy néha „meglátogatja” – elmegy misére, istentiszteletre, már persze, ha éppen nem jön közbe semmi. Közben pedig fogy a muníció, amivel elindították, amivel valahol, valamikor, valakik által feltöltek. Ezt csak kevesen veszik észre a hétköznapi forgatagában.

Aztán néhányunkkal hirtelen történik valami. Van, aki elveszít valaki nagyon kedveset, más beteg lesz, és van, akit bezárnak. Hirtelen fontos lesz minden. Fontos, hogy minél többet meg tudjunk tartani mindabból, amit eddig annyira könnyen, szinte észrevétlenül veszni hagyunk. Hirtelen kezünket-lábunkat összetörjük, hogy a velünk hasonlókkal együtt lehessünk. Hogy legalább már ketten vagy hárman össze tudjunk jönni az Ő nevében. Hirtelen fontos lesz minden egyes szertartás, ami egy büntetés-végrehajtási intézetben elérhető. És végtelenül hosszúra nyúlik minden hét, amikor valami oknál fogva

egy-egy alkalmat nem tudnak megtartani. Nagyon hamar meg tudjuk érteni a széke-lyeket, akik egy mise kedvéért fél napig vágták át magukat a Hargitán, vagy a dél-amerikai hívőket, akik küzdelmes utazást vállaltak egy-egy szertartásért. Hogy lehattünk annyira elkényelmesedve, hogy

kül, hogy végig szeretném próbálni valamennyit.

Mert az embert megtartja Isten az ígéje által, és az emberek megtartják egymást az ígében a közösségük által. Ami először csak a közös testi-lelki nyomorúságot jelenti. Aztán fokozatosan kinyílik minden,

Aztán néhányunkkal hirtelen történik valami. Van, aki elveszít valaki nagyon kedveset, más beteg lesz, és van, akit bezárnak.

már nem igényeltük Isten „testi” közelségét?

Persze a szüleinket valamennyien szeretjük. De akik még megtehetjük, nem csak úgy a távolból, elméleti szinten tesszük ezt, hanem fel is keressük őket: érezni a testük melegét, a kezük szorítását, a rezdüléseiket. Ez így van rendjén, mert az ember így működik.

Isten rezdülései nyilván benne vannak minden falevél mozgásában, de a testi közelsége csak az Ő házában érhető tetten, a benne való közös testvériségünk, családuink a templomi közösségeinkben valósulhat meg. Fokozottan és nagyon hangsúlyosan, megtartó módon működik mindez egy börtönkápolnában. Gondolom, egy kórház kápolnájában hasonlóan történik ez, és a sort folytathatnám anél-

és egyértelművé lesz: testvérek vagyunk. Testvérek vagyunk függetlenül a származásunktól, attól hogy valaki Ázsiában, Afrikában vagy történetesen egy magyarországi cigánysoron látta meg a napvilágot. Testvérek vagyunk, függetlenül a felekezetünktől, nemzetiségünktől. És testvérek vagyunk a lelegejtől fogva, teremtetségünk okán, félelmetesen szép és talán felfoghatatlanul mély formában: Isten mindannyiunkat egytől egyig, a legerősebbtől a leggyengébbig, a legdörzsöltebbtől a legszerencsétlenebbig a saját képására teremtett.

Isten arca tekint rám valamennyi társamban. Mindezt szeretni és tisztelni bennünk már magától értetődő. Végző soron a dolgok *tényleg* egyszerűek.

● SB

A rend és szabadság világa

Beszélgetés Buji Ferencsel

Ebben a manipulatív világban a szabadság fogalma relatív lett. Ön mint filozófus hogyan éli meg a XXI. században szinte mottóvá vált ideológiát: „szabad emberek vagyunk”?

A szabadság, akárcsak a jóság vagy a bölcsesség, nem adottság, inkább megszerzhető *képesség*. Az állítás, hogy az ember szabad, éppen annyira értelmetlen, mint ha azt mondanánk, hogy az ember jó, bölcs vagy szép. A szabadság *erény*, így csak azok rendelkezhetnek vele, akik veszik a fáradságot, hogy műveljék azt magukban. Nem lehet azt mondani, hogy a szabadság egyenlő mértékben oszlana meg az emberek között. Ebben a felfogásában kiadatlanul is megjelenik a szabadság

leértékelése, sőt tagadása is, hiszen amit mindenki automatikusan és ugyanolyan arányban birtokol, az elveszíti értékét és az értelmét.

Születésekor mindenki kapott bizonyos mennyiségű szabadságtalentumot, és élete során ezzel kell gazdálkodnia. Olyan ez, mint a sakk. A játék megkezdésekor az ember rendelkezik bizonyos lehetőségekkel, bizonyos lépési szabadsággal. Ha azonban Isten törvényeit figyelmen kívül hagyva játsszuk az élet sakkjátzmáját, akkor a kezdeti szabadságunk nemhogy növekedne, hanem éppen hogy csökkenni fog. Egyre inkább beszűkülnek a lépési

lehetőségeink, egyre inkább kényszerpályákra sodródunk, végül aztán mattot kapunk. Ahhoz, hogy a szabadság magját fává tudjuk terebélyesíteni magunkban, elszántság, személyiségbeli erő, tisztánlátás kell.

Ami a jelenkort, a XXI. századot illeti, a politikai hatalom biztosíthat olyan környezetet, amelyben az általános

Olyan ez, mint a sakk. A játék megkezdésekor az ember rendelkezik bizonyos lehetőségekkel, bizonyos lépési szabadsággal.

szabadságjogok érvényre juthatnak. Az ember szabadságát azonban nevétséges volna arra redukálni, hogy négyévenként kitölthet egy szavazócédulát. Ha a szabadság nem folytonos jelenlét, hanem kimerül abban, hogy az ember esetenként bizonyos lehetőségekkel él, akkor az legfeljebb karikatúra. Az államhatalom

Névjegy:

Buji Ferenc (1962): kutatási területe az egyén szemléleti autonómiájának és spirituális önmeghaladásának lehetőségei a modern deszakralizált világban. Fontosabb munkái: *Az emberré vált ember* (1999, 2009); Johannes Tauler: *A hazatérés útjelzői. Beszéd a misztikus útról* (2002 – szerkesztés, bevezetés, fordítás); *Az elfelejtett evangélium. A názáreti Jézus elveszett tanításai* (2006)

csak a társadalomnak tud szabadságot biztosítani, az egyénnek nem. A politikai szabadság jogi kérdés; az emberi viszont egzisztenciális. A kettő úgy viszonyul egymáshoz, mint a jogi személy a természetes személyhez. A jogi személy éppoly messze van a személytől, mint a jogilag garantált szabadság a tényleges szabadságtól. Nem a forradalom, hanem az *igazság* szabadít fel: annak *tudása* és *gyakorlása*, s ez mindenkinek személyre szabott feladata mindenféle politikai környezettől függetlenül.

Milyen igazságról van szó? A transzcendens megtapasztalásából fakadó vagy a ráció formálta, a környezet alakította igazságról?

Nemcsak Pilátus volt szkeptikus azzal kapcsolatban, hogy létezik-e egyáltalán igazság. Ma egy egész filozófiai rendszer alaptétele, hogy az igazság elavult fogalom. Az említett filozófiai rendszer, a posztmodernizmus ezt mint megfellebbezhetetlen igazságot nyilatkoztatja ki. A szabadság és az igazság kapcsolata első

pillanatra homályosnak tűnhet, de hogyan is lehetne szabadságot építeni a hazugság talapzatára?! A legmagasabb pont, amelyben igazság és szabadság egybeesik: Isten. Ezért az ember Istenben találhatja meg mindkettőnek a teljességét. Istent megtalálni annyi, mint megtalálni a szabadságot és megtalálni az igazságot.

Ez utóbbinak éppen annyi formája és fokozata lehetséges, mint a szabadságnak. A hazugságra szinte mindig a félelem vezet rá az embert. Az igazság kimondásához bátorság kell. Az igazsággal való szembenézéstől sokszor félünk, emiatt az ember élete sakkjátszmájában egyre inkább kényszerpályára jut, aláásva önnön koherenciáját, párkapcsolatának vagy családjának működőképességét.

Társadalmi szinten vizsgálva a kérdést, aki nem képes átlátni a társadalmi mechanizmus rejtett szándékain, amelyek *kívülről* igyekeznek befolyásolni az embert, de befészkelik magukat lelke legmélyébe, az megszűnik szabadnak lenni. Ahhoz, hogy az ember miképpen gondolkozzon, beszéljen, éljen, komoly érdeke fűződik azoknak az erőknél, amelyek megfelelő eszközökkel és hatalommal is rendelkeznek ahhoz, hogy céljaikat elérjék. Ezeknek a bennünket hullámszerű szisztematikussággal ostromló sugallatoknak nincs fogékonyabb alapja, mint a tudatlan és öntudatlan, belső tartás nélküli ember. Aki azt mondja, hogy nem érdekli a körülötte lévő világ, az máris áldozat. Szabadsága legfeljebb annyira terjed ki, hogy a felkínált A, B és C változatok közül kiválasztja a neki legszimpatikusabbat, és nem jut eszébe, hogy az ábécének ezeken kívül még jó néhány betűje van. A társadalmi tisztán-

látás nem intellektuális luxus, hanem az ember szabadságának, függetlenségének és önállóságának legfőbb záloga.

Hogyan is lehetne másképpen eljutni „Isten fiainak dicsőséges szabadságára”, mint annak ismerete és gyakorlása révén?! Az igazság a rabság világából kivezető út törvényrendje. Aki mit sem tud arról az igazságról, amely elsődlegesen nem dogmák rendszere, hanem egy magasabb, isteni élet törvénye, az örökre el van zárva

Az igazsággal való szembenézéstől sokszor félünk.

a szabadságtól. Igazság és szabadság kapcsolata annyira erős, hogy arra a kérdésre, mi az igazság, nyugodt lélekkel mondhatom: *az, ami szabadá teszi*. Igazság az, ami az embert magasabb szabadságfokok felé vezérli. Ami ugyanis fokozza az ember rabságát, az nem lehet az igazság. Akárhogyan is nézem, a szabadság végső soron vallási fogalom. Ha a szabadság fogalmát kiemeljük vallási összefüggéséből, akkor előbb-utóbb tényleg oda jutunk, hogy Pilátussal és a posztmodernizmussal együtt meg kell kérdeznünk:

fókuszban a szabadság

„Mi az igazság?!” Valójában nincs az emberi létnek olyan alapkérdése, amely ne a vallásban találna meg végső választ. A szabadság, akárcsak az igazság, szekularizálhatatlan.

A mai társadalom szerint a kereszténység mint vallás az Isten adta törvények által korlátokat állít fel az egyén szabadságát illetően. Ön hogyan tekint a törvényekre, összeegyeztethetők-e a szabadság kiteljesedésével?

A törvényekkel kapcsolatban mindenképp előtt egy félreértést kell eloszlatni. Azok a törvények, amelyekről üdvösségünk vagy kárhozatalunk függ, nem önkényes rendelkezései Istennek, amelyek ellen, mondjuk, lázadni lehetne. A törvények elleni lázadás a világ teljessége ellenit is magában foglalja, s ilyen módon értelmetlen. Végtelen butaság kell ahhoz, hogy ha valaki megégeti magát, akkor lázadozzon a termodinamika második főtétele ellen.

Bár a közlekedési szabályok nagymértékben korlátozzák az autósok szabadságát, mindazonáltal nélkülük életveszélyessé válnának az utcák. A sakkozók sem lázadoznak a játék szabályai ellen. Miközben a modern ember mindenütt törvényekkel vette körül magát, az emberi lét egzisztenciális és morális területén a törvények csak akadályokat jelentenek. Rögzített törvényekre csak akkor van szükség, ha a rend már nem magától értetődő. A Tízparancsolat olyan törvényeket rögzített, amelyek gyakorlatilag minden egyes hagyományos kultúrában élő népnél megvoltak, de fölösleges volt írásban rögzíteni. A hamis tanúszkodás ellen akkor kell törvényileg rendelkezni, amikor az már szinte gyakorlattá válik, sőt kezdenek úgy tekinteni rá, mintha nem is lenne bűn. Épeszű ember azonban a „Ne ölj!” parancsolata által nem érzi korlátozottnak a szabadságát.

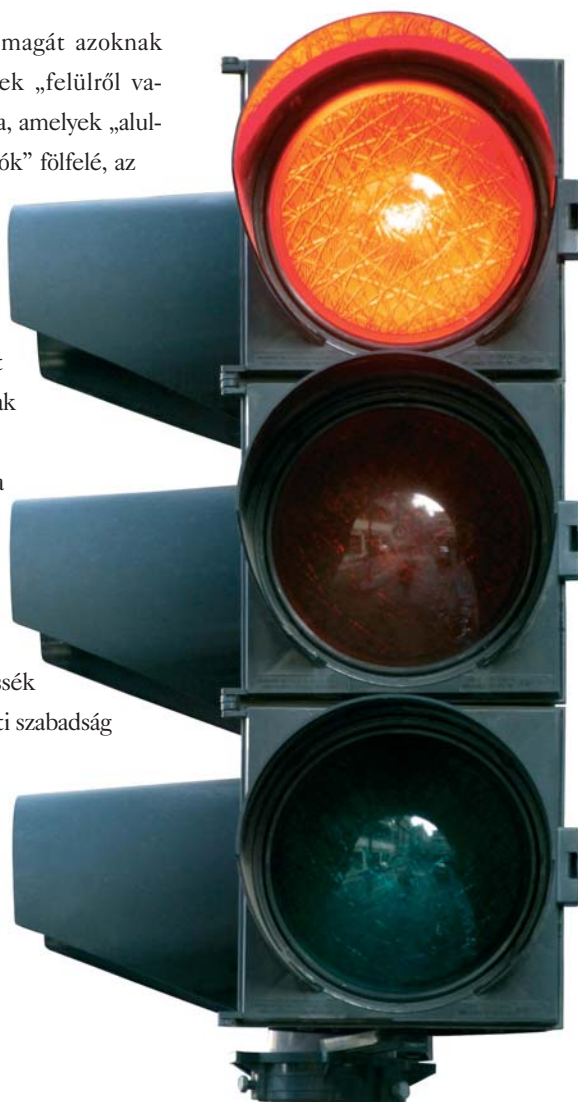
Ennek ellenére a reneszánsztól kezdve az újkori kultúra lényegi vonása a lázadás a metafizikai rend és annak törvényei ellen, forradalom az egyház, a kereszténység, Isten ellen. A rend és a szabadság azonban nem állítható egymással szembe. Egyrészt az ember szabadsága soha és semmilyen körülmények között nem abszolút; mindig is korlátokhoz és feltételekhez kötött. Az „azt teszek, amit akarok” szabad akarat hamis szabadság, mert az embert leggyakrabban a szenvedés felé vezet. Aki azt tesz, amit akar, az azt éri el ez által, amit nem akar. A bűn teljes egészében a hamis szabadság jegyében áll. *Comenius* mondta, hogy az ember minden baja abból származik, hogy aláveti magát annak, ami fölött uralkodnia kellene, és dacol azzal, aminek engedelmességgel tartozik. Ha az ember nem hajlandó alávetni magát azoknak a törvényeknek, amelyek „felülről valók”, akkor azoknak fogja, amelyek „alulról valók”. A „felülről valók” fölfelé, az „alulról valók” lefelé vezetik az embert. A modern értelemben vett szabadság folyamatos *lefelé igazodás*. De lent nincs szabadság, az csak fent van. A törvények tehát arra valók, hogy ne engedjék az embert belesüllyedni egy kaotikus állapotba, a bűn önsorsrontásába, és arra, hogy egyengessék az útját a törvények feletti szabadság irányába. Ha a keresztényen spirituális fejlődés végső állomása „Isten fiainak dicsőséges szabadsága”, akkor ehhez egyre magasabb szinten

megvalósított benső rendezettségén keresztül vezet az út. A szabadság tehát úgy szünteti meg a törvényeket, hogy egyúttal beteljesíti azokat. Nem érvénytelenné tenni jöttem a törvényt, hanem beteljesíteni, mondja Krisztus.

A rend legmagasabb, de már renden túli pontja a szabadság. A szabadság annak felismerése, hogy a lét isteni törvénye tökéletes összhangban van az ember legvégső lényegével. Itt fordul át a rend világa a szabadságéba. A törvény és a próféták eddig a pontig tartottak. Innen azonban már Isten országának örömhíre terjed.

• DOMOKOS TIBOR

Bár a közlekedési szabályok nagymértékben korlátozzák az autósok szabadságát, mindazonáltal nélkülük életveszélyessé válnának az utcák.

Levél az ifjúsághoz

Nektek azt mondják

1. Éljétek ki ösztöneiteket, tegyetek mindent kedvetek szerint, akkor boldogok lesztek!
2. Hallgassatok fülsiketítő zenét, bömböltessétek a hangszórót, akkor majd jól érzitek magatokat!
3. Kapcsoljátok ki az értelmeteket, engedjétek el magatokat, és hagyjatok fel minden kritikával! Gondolkodjatok pozitívan, és támogatók tudatokat meditációval, kábítószerrel és pszichotechnikákkal!
4. Tanuljatok meg okkult praktikákat, mágiát, boszorkányságot, varázslást, akkor természetfeletti tudásra és hatalomra tesztek szert!
5. Oda menjétek, ahol jelek és csodák történnek, ahol nagyszerű látomásokban és jelenésekben van részetek, és ahol különleges tapasztalatokat szerezhettek!
6. Mindnyájan egyek vagytok, hiszen az összes vallás ugyanazt az istent tiszteli! Minden út ugyanahhoz az istenhez vezet!
7. Minden ember Isten gyermeke, mert minden emberben Isten szelleme él!
8. Ne beszéljétek bűnről, hanem csak hibáról, melléfogásról, tévedésről vagy félresikerült dolgokról! Nincs különbség a jó és a rossz között!
9. Magatokra hallgassatok, mert az igazságot a saját bensőtökben találjátok meg, ha eleget meditáltok!
10. Fogadjatok el mindenkit úgy, ahogyan él, és amiben hisz; engedjétek, hogy mindenki megőrizze a maga által elfogadott és jónak tartott életstílusát!

Isten Igéje viszont ezt mondja

1. „*Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent*” (Mt 5,8). „*A paráznákat és a házasságtörőket pedig ítéletével sújtja az Isten*” (Zsid 13,4).
2. „*A Krisztus békessége uralkodjék a szívetekben ... zsoltárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel; hálaadással énekeljétek szívetekben az Istennek*” (Kol 3,15–16) (vö. Ézs 30,15 – Károli ford.).
3. „*Legyetek bölcsék és józanok, hogy imádkozhassatok!*” (1Pt 4,7) „*Legyetek józanok, vigyázzatok, mert ellenségetek, az ördög mint ordító oroszlán jár szerte, keresve, kit nyeljen el: álljatok ellene a hitben szilárdan!*” (1Pt 5,8–9)
4. „*Ne legyen köztetek olyan, aki ... varázslást űző, se jelmagyarázó, kuruzsló vagy igéző! Ne legyen átokmondó, se szellemidéző, se jövendőmondó, se halottaktól tudakozó. Mert utálatos az Úr előtt mindaz, aki ilyet cselekszik*” (5Móz 18,10–12) (vö. Jel 22,15; Jel 21,8).
5. „*Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, ... mert sok hamis próféta jött el a világra*” (1Jn 4,1)! „*Mert hamis krisztusok és hamis próféták állnak majd elő, jeleket és csodákat tesznek, hogy megtévesszék – ha lehet – a választottakat is*” (Mt 24,24).
6. „*Én, az Úr vagyok a te Istened. ... Ne legyen más istened rajtam kívül!*” (2Móz 20,2–3). „*A pogányok szokását ne tanuljátok el. ... Bizony, a népek bálványai hiábavalók*” (Jer 10,2–3) (vö. Jn 14,6).
7. „*Akik befogadták Jézus Krisztust, azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; mindazokat, akik hisznek az Ő nevében*” (Jn 1,12) (vö. Zsid 5,9).
8. „*Jaj azoknak, akik azt mondják, hogy a rossz jó, és a jó rossz, és akik azt állítják, hogy a sötétség világosság, és a világosság sötétség...*” (Ézs 5,20) (vö. Péld 14,34).
9. „*A szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, lopások, hamis tanúskodások és az istenkáromlások. Ezek teszik tisztátalanná az embert*” (Mt 15,19–20) (vö. Róm 7,18).
10. „*Intsétek a rendetleneket!*” (1Thessz 5,14 – Károli ford.) „*... Ne tévelyegjétek; sem paráznák, sem bálványimádók, sem házasságtörők, sem bujálkodók, sem fajtalanok, sem tolvajok, sem nyereszkedők, sem részegsek, sem rágalmaszók, sem harácsolók nem fogják örökölni Isten országát*” (1Kor 6,9–10).

A gondolkodás szabadsága és az erkölcs kötöttsége

Pál apostol írja a korinthusiaknak szóló levelében: „*Minden szabad, de nem minden használ.*” (1Kor 10,23) Mindent szabad nekem – ez a gondolkodás szabadságáról szól. De ott van a másik fele: nem minden használ – ez a szabadság korlátaira, az erkölcsi kötöttségre figyelmet.

Sokan ma is azt mondják, hogy a gyereket nem szabad korlátozni, csak akkor fog a személyisége egészségesen fejlődni.

Ez a kettő így látszólagos ellentmondás. Vagy minden szabad, és akkor nincs korlátozás, vagy vannak kötöttségek, és akkor nincs szabadság. Ezért először tisztáznunk kell a fogalmakat és a helyzetet, amelyben élünk.

Az első kérdés: Mi a szabadság, és milyen az a szabadság, amelyben élünk?

Második kérdés: Mi az igazi szabadság?

Van még egy harmadik kérdés is: Mi biztosítja, hogy az igazi szabadsággal éljünk? Napjainkban sok szó esik a szabadságról és annak elméleti, gondolkodásbeli hátteréről, a liberalizmusról. A francia forradalom szabadságeszméje mára az egész világ jelszava lett. Nemcsak a társadalomban, a politikában, de az egyéni életben is a legfőbb szempont a szabad, autonóm

ember. Hogy ez hol és hogyan valósul meg, az egészen más kérdés. A gyerekevelésben a csecsemőkortól kezdve ezt a megengedő magatartást hirdette meg Benjamin Spock, sokan ma is azt mondják, hogy a gyereket nem szabad korlátozni, csak akkor fog a személyisége egészségesen fejlődni. Itt máris talál-

kozunk a szabadságfogalom gyakorlásának egyik tévedésével. Ez csapda, amely a későbbiekben alkalmatlanná teszi az egyént a közösségi életre. Régebben nemes egyszerűséggel azt mondták: rosszul nevelt, elkényeztetett gyerek.

A szabadságot úgy határozza meg a gondolkodás, hogy az az akarat képessége arra, hogy korlátozások nélkül birtokoljon javakat. A szabadság mindig a teljes birtoklásra törekszik. Az ember ún. hiánylény, vagyis mindig hiányzik neki valami, amit még birtokolni akar. Ezek lehetnek anyagi és szellemi javak, tudás, tulajdonságok, önmegvalósítás, függetlenség. A korlátozás mentessége a külső és a belső korlátoktól való mentességet jelenti. Nekem ne mondja meg senki, hogy mit tegyek! Ez jelenti a szabadság másik csapdáját: az önző, felelősség nélküli magatartás kialakulását.

Érdeemes azt is megkeresni, hogy honnan ered az ember szabadság iránti igénye? Többféle válasz van erre, mi most a magunk szempontjából csak azzal foglalkozunk, ami a teológia válasza, ez pedig úgy hangzik: teremtmény voltunkból. Egyfelől ott van Isten, a Teremtő, aki teljes, nincs benne hiányosság, és ezért korlátlanul szabad. Másfelől itt vagyunk mi, emberek mint teremtett lények, külső és belső korlátainkkal, ezért a szabadságunk csak bizonyos határokig terjed. Az ember azonban a bűnesetben a Kísértő hatására

szembefordult ezzel a korlátozottan kapott szabadsággal, és olyanná akart lenni, mint Isten: mindennek tudója, mindennek birtoklója és mindennek meghatározója. Ezzel viszont mindennek elrontója lett.

Ha körülnézünk, ezt a való világban is igazolva látjuk. Milyen az a szabadság, amelyben élünk? Egy szóval úgy jellemezhetjük: *egzisztencialista*. Azt akarja megvalósítani, ami nekem itt és most kell. Ez egyben *individualista* is, az egyén szabadsága mindenki mással szemben, vagy lehet *csoportszabadság*, amikor összefogok azokkal, akik ugyanazt akarják, amit én. De csak addig tart ez a szövetség, amíg egybeesnek az érdekeink. Ez a fajta egzisztenciálisan értelmezett szabadság nem képes még csak észre sem venni a másik ember szabadságigényét. Látjuk ezt a politikai életben, látjuk a házassági konfliktusok kialakulásában, látjuk a szülő-gyermek viszonyban, látjuk a munkahelyi karrierharcokban, látjuk a gazdasági életben, látjuk a háborúk kialakulásában. Amerika tipikus példa erre: miközben a szabadság terjesztőjének és védelmezőjének szerepét játssza, eszébe sem jut, hogy esetleg az a szabadság, ami az ő érdeke, nem kell a másoknak, ők a saját szabadságukat akarják. Az a szabadság, amelyben élünk, megromlott, mert mi is megromlott, bűnös emberek vagyunk. Jézus figyelmeztetését komolyan kellene venni: a rossz fa nem teremhet jó gyümölcsöt. Ennek nagyon kemény, gyakorlati következtetése, hogy a keresztyén ember nem eshet bele a mégoly tökéletesnek látszó emberi szabadságmodellek csapdájába, hanem mindig kritikusan, Isten kinyilatkoztatásának fényében kell megvizsgálnia mindent.

Ezzel elérkeztünk a harmadik ponthoz: Mi biztosítja, hogy az igazi szabadsággal éljünk?

Aki emberekkel, főleg ifjúsággal foglalkozik, az tapasztalatból tudja, hogy meny-

nyire alapvető emberi szükséglet a szabadság. A fiatalok keresik önmagukat, ki akarják próbálni képességeiket és lehetőségeiket, autonóm személyiséggé kívánnak lenni. A serdülő- és ifjúkor az önmegvalósítás kora, éppen ezért ebben a korban fenyegeti őket legjobban, hogy rosszul éljenek a vágyott szabadsággal, hogy csapdába essenek, hogy miközben szabadságot keresnek, valami másnak a rabjává legyenek. Akár egy ideológiának, akár anyagiaknak, akár embereknek vagy éppen saját maguknak.

A szabadság ugyanis kétféle. Negatív, ami azt jelenti, hogy lebontom az utamban lévő külső és belső korlátokat. Ezt is megtehetem, erről mondja Pál apostol a bevezetőben idézett igében, hogy: minden szabad nekem. Csakhogy amikor valaki ezzel a szabadsággal él, olyan, mint a tízéves börtönbüntetésből szabadult ember, aki kijön a börtönből, és ott áll: Hova menjek, mihez kezdjek most? A negatív szabadság, a korlátok lebontása nem ad célt, értelmet az életnek.

Ezért nem elég, hogy szabad lettem valamitől, most már mindent szabad. Ahhoz, hogy élni tudjunk a szabadsággal, azt is tudnunk kell, hogy mit érdemes most már tennünk, hogy boldogok legyünk. Ez a pozitív szabadság fogalma. Mi az, amire szabad vagyok? Ki mondja ezt meg? Hogy Pál apostolra utaljak megint: Ki mondja meg, hogy mi használ nekem? Itt van az erkölcs szerepe. A keresztyén hit szerint az erkölcsi rend arra szolgál, hogy az ember megszabaduljon azoktól a korlátoktól, amelyek megakadályozzák a teljes jóval való azonosulásban. Visszatérve az elején említett gondolathoz: az ember teremtettségének következtében hiánylány. Vele szemben a Teremtő a teljességet bírja, benne nincs hiányosság. Az ember szabadságtörekvése valójában tehát az Istennel való közösségre irányul,

csak a bűn ezt kisiklatta, eltérítette, és az ember már fel sem ismeri, hogy szabadságvágya nem más, mint Isten utáni vágy. Szabadságunkat ezért csakis az Istennel való közösségben, hozzá alkalmazkodva, a vele való kapcsolatban élhetjük meg.

Nincs annál nagyobb, teljesebb szabad-

Jézus figyelmeztetését komolyan kellene venni: a rossz fa nem teremhet jó gyümölcsöt.

ság, mint azzá lenni, akivé teremtett engem, minket Isten, egyénileg és kollektívan. Ember vagyok, és emberként Isten egyedülálló teremtménye vagyok. *Kosztolányi Dezső* írja a *Halotti beszéd* című költeményében: „egyedüli példány”. Ez a szabadság a megváltásban, Jézusban valósul meg. Ő azt ígerte: „*Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek*” (Jn 8,36).

Ez a keresztyén ember szabadságának specifikuma. Nem kell korlátozni a gondolkodás, a megismerés szabadságát. Valljuk, hogy minden szabad nekem. De közben a pozitív szabadságot, a szabadság örök célját kell megtalálni. Meg kell ismernünk azt az igazi és teljes jót, amelyre Isten hívott el minket! Ez Jézus személyében áll előttünk: Ő az a minta, a tökéletes ember, akit követnünk kell!

● BALICZA IVÁN

Luther kemény kritikát mondott Jakab leveléről, amikor a hit általi megigazulás témáját tárgyalta. Ennek ellenére a híres Római levél magyarázatában éppen Jakab levele alapján ad meggyőző tanítást az evangélium cselekedetéről. Úgy magyarázza a Róm 3,19-et, hogy a látszólag két egymással élesen

»cselekedetéből igazul meg az ember«? Hiszen még Pál szerint is »a hit szeretet által munkálkodik.« (Gal 5,6) Továbbá a Róm 2,13-ban azt tanítja, hogy »a törvény megtartói fognak megigazulni Isten előtt.«

Luther válasza a feltett kérdésre ez: „Ahogyan az apostol különbséget tesz törvény és hit, betű és Lélek között, hasonlóan különbözteti meg azok cselekedeteit is. A törvény cselekedetének nevezi, ami hit és kegyelem nélkül, magából a törvényből valósul meg, amelyet félelem vezérel, és amit csábító földi jutalmak vezérelnek. Ezzel szemben a hit cselekedetének azt nevezi, ami a Lélek szabadságából, az evangéliumból, az Isten iránti szeretet teremtő

volnának az igazi papok cselekedetéhez. Mivel azonban az álpapok nem hivatalosan beiktatott és felszentelt lelkészek, e tetteik csak játéknak, csalásnak, látszatnak nevezhetők. Ilyenek azok a látszólagosan igaz, kegyes és szentnek tűnő cselekedetek is, amelyek a megigazulás körén kívül történnek. Mert ahogyan senki nem lehet ilyen cselekedetek gyakorlása révén pappá – ugyanakkor azonban pappá lesz, csakhogy éppen e cselekedetektől függetlenül, a felszentelés által –, úgy az igaz ember sem a cselekedete által lesz igazsá, főleg nem a törvény cselekedete által, hanem sokkal inkább a törvény cselekedete nélkül, a Krisztusba vetett hit által. Általa kap »felszentelést«, hogy

Jakab, Pál és Luther

szembenálló apostolt, Jakabot és Pált teljes egyetértésben szólaltatja meg, amikor a keresztyén erkölcs e lényeges témájáról értekezik...

„Hogyan lehetséges megigazulás a törvény cselekedete nélkül?” – teszi fel Luther a kérdést. „Hogyan lehetséges, hogy a törvény cselekedetéből nem következik megigazulás, holott Jakab apostol (2,23–25) teljesen világosan mondja: »a hit halott cselekedetek nélkül«, és

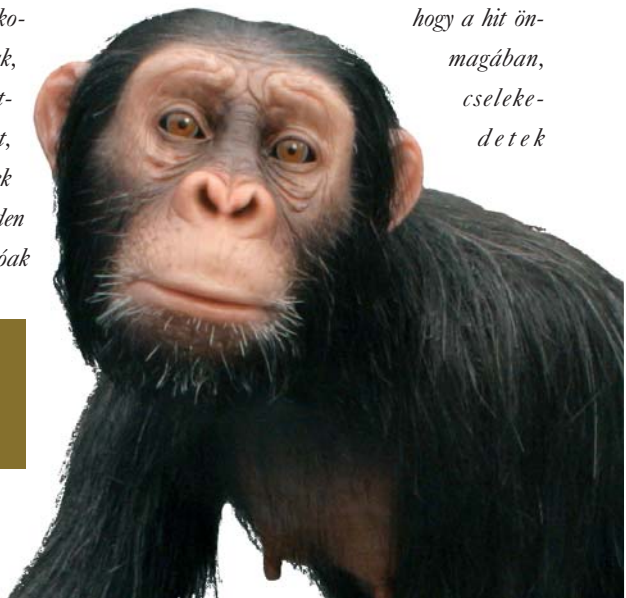
erejéből száulnak. Erre csak az lehet képes, aki hit által igazult meg. E megigazuláshoz a törvény cselekedete semmivel nem járulhat hozzá, inkább csak akadályt gördíthet eléje, mivel az embert attól tartja vissza, hogy önmagát igazságtalannak és megigazításra szorulóknak tartsa!”

Luther példákkal teszi szemléletessé tanítását: „Ha álpapok a papi hivatás valamennyi szolgálatát külsőleg gyakorolnák: istentiszteletet tartanának, áldoztatnának, feloldoznának, szentségeket, oltárokat, templomokat, ruhákat, edényeket stb. szentelnének meg, úgy azok cselekedetei minden bizonnyal megtévesztésig hasonlóak

igaz lehessen, az igazság cselekedeteit tehesse, mint ahogyan az igazi papot pappá szentelik, hogy a lelkési szolgálatot végezhesse.”

Egy másik hasonlata szerint „a majmok is képesek az ember cselekedeteit ügyesen utánozni, de ettől még nem emberek. Ha emberek volnának, nem volna szükségük arra az erőfeszítésre, mellyel az emberek cselekedeteit utánozzák. Amikor Jakab apostol azt mondja, hogy az ember cselekedete által igazul meg, csak azoknak a téves elképzelését vitatja, akik szerint cselekedetek nélkül is elégséges a hit a megigazuláshoz. Holott az apostolok, még Pál is, nem azt tanítják, hogy a hit önmagában, cselekedetek

A majmok is képesek az ember cselekedeteit ügyesen utánozni, de ettől még nem emberek.

A Szentlélek szabadságának termőerejéből, felülről származó, „Istentől született” jutalomgyümölcs. Bőtermő!

nélkül, hanem a törvény cselekedete nélkül igazát meg. Ezért nincs szükség a törvény cselekedeteire, hanem egyes-egyedül csupán a hitre, amely jó cselekedetekben munkálkodik. (Gal 5,6)”

Az eddig elmondottak alapján újabb kérdésekkel szembesít bennünket a reformátor. „Ha tehát a hit a munkálkodó cselekedetben, de nem a törvény cselekedeteiben igazát meg, miért gondolják sokan, hogy a

igaidézetre alapozza. „Jakab apostol e kérdésekre így válaszol: »aki akár csak egy ellen is vét, valamennyi ellen vétkezett« (Jak 2,10). A hit egy és oszthatatlan. Vagy teljes egészében jelen van, és átöleli a hívőt, azzal, amit hinnie kell; vagy egyáltalán nincs jelen, ha csak egy fogyatkozása volna is. Pál szerint sem lehet a Krisztust részekre szakítani (1Kor 1,13). Tehát Krisztus vagy teljes egészében megtagadott, vagy teljes egészében elfogadott.

Nem lehet az egyik szavunkkal megtagadni, ugyanakkor egy másikkal pedig megvallani. Mert a rajongók a hit kincsesládájából egyet vagy többet saját véleményük igazolására kiemelnek, lát-

ványosan lobogtatnak, s teszik mindezt nagy beképzelten, mintha okosabbak és jobbak volnának a többinél. Az ilyenek többé már nem abban hisznek, ami a Krisztusba vetett hit igazi tartalma, hanem hit és engedelmség nélkül ellene fordulnak, miközben látványos tetteik ellenére, melyek megtévesztésig hasonlítanak az igazakéhoz, tönkremennek. Éppen úgy, mint a zsidók, akiknél sok példát lehet találni az igaz hitre, amelyeket a keresztyén egyházak is helyeselnek és hisznek. Csak egyetlenegy ponton mond ellent büszke szívük véleménye a hitnek. E pont neve: Krisztus! Ők tehát a Krisztus-nélküli hitetlenségük miatt

buknak el. Így ellenkezik minden büszke léleknek a nagy esze és ereje azzal, ami üdvösségre vezet. Aki ui. nem a Krisztusban hisz, az nem hisz!

A rajongóknak tehát minden cselekedete törvénycselekedet, amelyben nem a hit és nem a kegyelem munkálkodik. Igen, ők az igaz hit ellenében törekvők, a Krisztus ellen csatázók. Ezért aztán nem is igazulhatnak meg, mert az csak a törvény cselekedete nélkül történik. Ők csak akkor igazulhatnak meg, ha mindazokat a cselekedeteket, amelyeket oly látványosan tündököltenek, az apostollal szólva, kárnak és szemének ítélnének a Krisztustért. (Fil 3,8)” (Luther Márton magyarázata a Római levélhez, 1515/16)

A hit által való megigazulás kérdésében nem békíthető össze Jakab és Pál, de az evangélium cselekedetéről szóló tanításukban Jakab, Pál és Luther egy hajóban evez! Mert nemcsak a törvénynek, az evangéliumnak is van cselekedete. Míg a törvény cselekedete kötelező, az evangéliumé nem az, még csak nem is „szabadon választott gyakorlat”. Az evangélium cselekedete, mint „minden jó adomány” (Jak 1,17), a Szentlélek szabadságának termőerejéből, felülről származó, „Istentől született” (Jn 1,13) jutalomgyümölcs. Bőtermő! (Jn 15,8)

• WELTLER SÁNDOR

„Aki akár csak egy ellen is vét, valamennyi ellen vétkezett.” (Jak 2,10)

rajongók a megigazulás körén kívül állnak, holott ők is hisznek, és ők is éppen hitükből kifolyólag nagy, olykor a legeslegnagyobb tetteket is véghezviszik, nagyobbakat, mint a hívő keresztyének? Igen, az egyház minden büszke és lelkieben gazdag tagja, akik számtalan jócselekedettel dűsekedhetnek, amelyek ugyancsak hitből származtathatók, ezek szerint még ők is valamennyien méltatlanok volnának? Talán a megigazuláshoz a Krisztusba vetett hit cselekedetén kívül még valami más is szükséges-e?”

Luther meglepő választát az általa többször kárhoztatott apostol leveléből vett

Magnus consensus – fellazítva...

A címben is olvasható latin kifejezés jelentése: teljes egyetértés. Az evangélikusok 1530-ban, Augsburgban kihirdetett hitvallásában, az *Ágostai hitvallásban*, az 1. cikk első sorában olvasható ez. Magyar fordítása: „Gyülekezeteink teljes egyetértéssel tanítják...”

Nekünk, ágostai hitvallású evangélikusoknak változatlanul nagyon fontos ez a hitvallási irat, a teljes egyetértés igényével is. Hogy tanításunk és életgyakorlatunk is egységes legyen – a Szentírás alapján. Most ugyanis olyan dolgokról lesz szó, amelyek mintha félretolnák a Szentírást és az Ágostai hitvallást is. Hatékony fellazítással.

Előljáróban pár szó a *demokráciáról*. Léteznek bizonyos hatalmi formákkal szemben meglevő előnyei ellenére megmutatkoznak korlátai, nehézségei a közéleti, politikai, de az egyházi, gyülekezeti gyakorlatban is.

A fő kérdés számunkra az, **hogyan lehet Isten igéjét komolyan veszi-e egy (egyházi, gyülekezeti) közösség.** Ha Isten igéjére figyelnek, akkor az abból megértett kérdésekben nincs szükség, de lehetőség sem demokratikus döntési mechanizmusokra. Hiszen Isten igéjét, vezetését nem lehet mérlegre tenni, többségi módon szavazni arról, ki hogyan gondolja, elfogadja-e vagy nem. Tovább vive a gondolatot, minden olyan közösségi kérdésben, amelynek van igei alapja, hát-

tere vagy összefüggése, ugyanúgy furcsa, ha demokratikus szavazással születik döntés. Mindig nézzük meg először, mit mond az Úr az igében!

Sem az ige elfogadásáról vagy elutasításáról nincs mód demokratikusan dönteni, sem olyan kérdésekben, amelyekről az ige konkrétan szól, vagy világosan irányt mutat. Minden esetben a közösség feladata az írások (Szentírás) kutatása, és Isten jó, kedves és tökéletes akaratának megértése (Róm 12,2), hogy az igében egyetértésre jutva, együtt tudjanak jó lelkiismerettel, egy akarattal igei meggyőződésre jutni. Ha pedig már egyetértés van az ige elfogadásáról, a fennálló egyházi törvények rendje szerint szavazhatnak is: a demokratikus döntés egyhangú lesz. Hiszen már az igében egy akaratra jutottak.

Nézzünk konkrét példát egy demokratikusan hozott szomorú döntésről!

A bemutatandó német egyházi példa egy közelmúltbeli döntés és beláthatatlan következményei olyan izgalmas kérdésről, amelyről Isten igéje világosan szól. Forrása: *Informationsbrief der Bekenntnisbewegung*, „Kein anderes Evangelium” 2011 februári és áprilisi számai. A következő három bekezdés még csak ráhangolás a példára.

A német evangélikus (tartományi) egyházakban sok vita folyik az erőltetett egyetértésről olyan kérdésekben, amelyekről vezető egyházi testületek, egyes magas tisztségű előljárók nyilatkoznak, vagy azokat döntésként kihirdetik. Ezeket társadalmi és politikai akciócsoportok erőltetik rá az egyház döntéshozóira, a meglevő (hagyományos evangélikus tanításon alapuló) egyetértés megtörésével. Ráadá-

sul olyan kérdések ezek, amelyeket a széles nyilvánosság is erősen vitat. Ilyenek: békemozgalom, antirasszizmus, feminizmus, magzatelhajtás, homoszexualitás stb. Mindezekben többnyire demokratikus döntések születnek. Mégis olyan erős polarizálódás jön létre, hogy egyes keresztyének arra az elhatározásra jutnak, hogy elfordulnak a gyülekezetüktől, vagy akár ki is lépnek az egyházból. Úgy érzékelik, hogy amit ott hirdetnek, tanítanak és (demokratikusan) elhatároznak, nem egyezik a Szentháromság Isten szavával és akaratával. Ez az ellentmondás azonban sokszor nehezen fogalmazható meg, mivel a többségi döntések és az egyházi hivatal hordozójának tekintélye nagy súllyal esik latba.

Kezdetből fogva hoztátartozott az egyház lényegéhez és megnyilvánulásához a küzdelem az igaz és a hamis egyház között, küzdelem az óember és az új ember között. Ismerjük mi is a lelkiismeret hangját, amely – hangosan vagy halkán – minden emberben megszólal, vádoló vagy védő módon (Róm 2,15). Mindez elvezet egészen az ítélet napjáig, amelyen Isten megítéli az emberek rejtett gondolatait is (16. v.).

Mit jelent a magnus consensus, a teljes egyetértés? A reformációban megszabadulni minden helytelen értelmezéstől és szokástól, ami behatol(t) az egyház tanításába és életébe. Másrészt visszatérni az evangélium tiszta hirdetéséhez és a szentségek helyes kiszolgáltatásához. „Mert ráépítetek az apostolok és a próféták alapjára, a sarokkő pedig maga Krisztus Jézus” (Ef 2,20). Ugyanis ezen áll vagy bukik az egyház. Az igazi egyházban nincs fejlődés, hanem megtérés! A hitet az ige és a szentségek munkálják, nem pedig olyan emberi toborzó (kampány-) és szórakoztató eszközök, amelyek az emberi szükségletek és kívánások mai kielégítését szolgálják. A refor-

máció az egyházban meglevő deformáció megszüntetése. **A magnus consensus tehát teljes egyetértés az egyház – Szentírás alapuló – változatlan tanításával és életével minden időben és minden helyen.**

Most pedig következik a példa maga. A Bajor Evangélikus Tartományi Egyház egyháztanácsa döntést hozott: „Egyes esetekben az egyháztanács engedélyt adhat arra, hogy *a parókián* olyan párok folytassák közös életüket, akik bejegyzett élettársi kapcsolatban élnek, ha ehhez egyetértését adja az egyházi elnökség, a tartományi egyháztanács, a dékán/női dékán, regionális püspök/női püspök.” Emögött olyan beadványok is állnak, amelyek kitartóan követelték, hogy a 2001. augusztus 1. óta érvényes állami „élettársi kapcsolat-törvényt” vegye át az egyházjog is (a demokratikus állam törvénye tükröződjön a demokratikus egyház életében is). Továbbá mögötte áll egy sor egyházi vezető olyan nyilatkozata is, hogy „a homoszexualitás (mert hiszen ilyen párokról is szó van) nem bűn.” Jóllehet a Szentírás változatlan (!) szövegében – mint eddig is – az olvasható erről, más bűnökkel együtt, hogy az ezekben élők „nem fogják örökölni Isten országát.” (1Kor 6,9 kk., Gal 5,19–21)

Ilyen határozatnak *Isten ígijén* kellett volna alapulnia. A Szentírás írott ígijét nem változtathatja meg egy (pszeudo)egyházi testület semmilyen határozata. Aki az Úr ígijéből él, annak egy ilyen igeellenes döntés állandó lelkiismereti vád kellene, hogy legyen. A törvény (Róm 1,18–32) áthágásának büntető következménye egyébként érvényesül is, mégha akármelyik tévtanító ezt csak valamiféle szenvedésként értelmezi is. Nem meglepő az sem, hogy teológusok követelik más alkalmakkor, hogy töröljenek egyes bibliai helyeket, mint pl. a kinyilatkoztatott *Isten nevé*t említő ígijet és – a feminista követeléseknek megfelelően – változtassák a nevet női névre. Honnan kellene megtudnunk, hogy Isten megváltoztatta kinyilatkoztatott nevét?

Honnan kellene megtudnunk, hogy Isten megváltoztatta a parancsolatokat is, amelyek alapján ítélt és büntet, amellyel védi teremtett világát is?

Tartalmilag ez és más határozatok is egyértelműen a Szentírással és a hitvallásokkal szemben születtek, de minden tartományi egyház alaptételeivel, a tisztviselők beiktatási esküjével, valamint a zsinatok és egyházi előjárók elkötelezettségével szemben is.

Manapság, ahogyan ez ismételtelen megtörténik, a keresztyén hit alapvető dogmáit kérdőjelezzik meg, vagy kifejezetten megtagadják azokat. Fordított helyzetben viszont – ha az ígéhez ragaszkodók bírálják vagy utasítanak el egy új társadalompolitikai dogmát az ígéből és a hitvallásokból vett indokokkal – ez az egyházban és a nyilvánosság előtt is nyílt ellentámadásba, személyes elmarasztalásba torkollik.

Röviden: Minden ilyen folyamatban a meglevő magnus consensus törlik meg, és azt a társadalompolitikai csoportok igénye és követelése helyettesíti. Ezzel az egyház *idomul* a világhoz, enged a külső elvárásoknak. Ezekben persze – igei alapon – nem is lehet konszenzus. Mindezek nyomán az egyházakban meglevő, valamint az egyházak között fennálló közösség is kezd tönkremenni. Az, hogy a protestantizmus ilyen társadalompolitikai ideológiáknak és kényszereknek esik áldozatul, természetesen nem új jelenség.

Prof. Dr. Reinhard Slenczka (Erlangen) egy riportban (*Egyenműek együttélése a parókiákon*) a fenti megállapítások közül többet szintén kimondott. Két további gondolatát külön is közöljük:

1. Amikor az egyház a közvélemény ítéletétől jobban fél, mint attól, hogy elhiggye és hirdesse: Isten ítéletéből van menekülés a Jézus Krisztusban való hit és bűneink bocsánata által (Mt 10,32 kk.), akkor fennáll a hivatali kötelesség megszegése. Ilyen esetben a hivatalából kell(ene)

felmenteni a kötelességszegőt. – Kemény álláspont.

2. Amikor a hangadók a homoszexualitást gyakorlók iránti toleranciát követelik az egyházon belül is, akkor sok szülő aggodalmát is erőteljesen figyelembe kellene venni, hogy gyermekeik az egyházban (!) ki vannak téve homoszexuális csábító hatásnak vagy akár szorongatásnak is. – Erről sem szabad elfeledkezni.

Az idézett folyóirat ismertet egy újságcikket is. *A Megosztáshoz vezető erős konfliktus* címmel a *Südkwestpresse Ulm* 2011. február 7-i cikke (jegyzi E. Zoll) beszámol arról a vitáról, hogy vajon megnyílnak-e a parókiák a homoszexuális lelkészek számára is. Kérdése így hangzik: „Evangélikus egyház, hogyan vélekedsz a homoszexualitásról?”

„A sarokkő pedig maga Krisztus Jézus.” (Ef 2,20)

A cikk szerint olyan üldözött, szociálisan hátrányos helyzetben levő embertársainkról van szó, akik iránt az egyháznak is kell, hogy legyen szíve. A sérült igazságosságot ismét helyre kell állítani. És ezért a homoszexuális lelkészek számára biztosítani kell, hogy a parókián együtt élhessenek partnerükkel. Így vélekedik a cikkíró. A kérdés maga azonban hamis. Valójában a bibliai emberkép elleni hatalmas támadásról van szó. Meg arról is, hogy hogyan válaszol erre az evangélikus egyház.

A német evangélikus egyházban az evangéliumi hang és ellenállás egyre gyengébb. **Ma már olyan feszültség alakult ki, amely veszélyezteti az EKD (Németországi Evangélikus Egyház) egységét. A szembenálló nézetek nem hangolhatók össze, csak valamilyen kompromisszum jöhet(ne) szóba.** Az EKD e célból 1996-ban „orientációs segítséget” adott ki. Címe: *Feszültséggel élni*. Ez ismerteti a homoszexualitás és az egyház viszonyát. A kompromisszum azonban kezdettől törekenynek mutatkozik. Érdemi eredmények nincsenek. A jelenlegi gyakorlat szerint sok

tartományi egyházban – az egyházi „rendes” esketéstől alig eltérő – áldó szertartásokat vezettek be homoszexuális párok számára, valamint megengedték, hogy homoszexualitásban élők lelkészi szolgálatba léphessenek.

A kompromisszum-stratégia csúcspontja az EKD tagegyházai számára megalkotott törvény a lelkészi szolgálatról, me-

csupán *megtévesztő manőver* volt... – Így az egyházukért aggódó cikkírók.

A cikk végén olvasható, hogy az egyház egysége csak úgy létezhet, ha az a Krisztusban való egység. Az idézhető igék: Kol 1,18, Kol 1,15, Mt 10,32–33, Róm 13,12. Érdemes elolvasni ezeket.

„Mert szükséges, hogy legyen közöttetek szakadás is, hogy a kipróbáltak nyílvánvalókká legyenek közöttetek.” (1Kor 11,19) – Gondolataink, cselekvéseink gyakran arra állnak be, hogy a sokszor oly fájdalmas konfliktusokat elkerüljük, azok elől kitérjünk, amelyek egyébként gyakran még a legszűkebb családi életbe is betörnek. A gyülekezet, egyház életében is kísért ez a gondolkodás. Pedig Jézus világosan fogalmaz: „*Azt gondolatok, azért jöttem, hogy békeességet hozzak a földre? Nem – mondom nektek –, hanem inkább meghasonlást.*” (Lk 12,51) Jézus Krisztus egyháza nem valami egyesület, hogy vallásos tradíciókat ápoljon, és minden lehetséges emberi szükségletet és érzést kielégítsen; nem is politikai párt, amely szavazattöbbségre van utalva. **Az egyház sokkal inkább az Isten vándorló népe (lásd Zsidókhöz írt levél), Istennek a teremtés előtt kiválasztott népe (Ef 1,4), amely az egész világ népeiből hivatott ki.** Kihívott, tehát nem a világ módján gondolkodik. Ha viszont minden cselekvés és igyekezet arra irányul, hogy a taglétszámot és az egyházi adó fizetőit megtartsuk, akkor mindig a toborzás olyan eszközeihez nyúlunk, amellyel a „forgalmat növeljük” és „nyereséget termelünk”. Ehhez természetesen emberi igényeket ébresztünk, és azokat elégítjük ki.

Ezen a ponton válik nagyon komollyá a helyzet. Itt kerülhetünk konfliktushelyzetbe. Fontossá válik egyfelől, hogyan ítélnék meg az emberek és a közvélemény, ill. az uralkodó vélekedés; másfelől az, hogyan hirdetjük Isten ítéletéből a Jézus Krisztusban való hit és engedelmség által való szabadulást. *Választani kell.* Isten igéje int, hogy ne szégyelljük Jézust és az ő beszédeit az

emberek előtt (Mk 8,38), továbbá ne szabjuk magunkat e világhoz (Róm 12,2)! Nincs helye ezeknek, hanem a megtérésnek és megújulásnak.

A nagy egyetértésért folyó fáradozásban arról van szó, hogyan küzd meg egyén és közösség a lelkiismeret már említett vádoló és védő hangjával Isten szava és parancsolata alatt. Rendkívül fontos kérdés, hogy azok a mai (világi és nem egyszer egyházi) fáradozások, amelyek többnyire demokratikus alapon konszenzust szeretnének létrehozni a társadalompolitika területén és annak érvényt szerezni (az egyházban is), végső soron azt célozzák, hogy a szívben és lelkiismeretben megszólaló vádoló hangot *elnémítsák*. Emellett pedig azt, hogy amit a legtöbben csinálnak vagy akarnak (demokrácia!), törvénné emeljék. Ez viszont azt jelenti, hogy nem a bűnös igazul meg a megtérésre hívás nyomán, Jézus Krisztus kereszthalála által, hanem sokkal inkább *a bűn „igazul meg”*, Isten igéjének és parancsolatainak átértelmezése és felfüggesztése által. Tragikus kifejelet! Azoknak az őrzőknek pedig, akik nem követik Isten igéjét sem tanításukban, sem életükben, hanem romlásba viszik a rájuk bízott embereket, változatlanul meg van írva a komoly intés és fenyegetés (Ez 3,17–21; 33,7 kk.; Mt 7,15–23).

Isten igéjéhez igazodva van lehetőségünk megmaradni az Ő követésében. Az Úr és igéje nélkül tévelyeghetünk, sőt el is tévedhetünk, és azt gondoljuk jónak, amit a világ kínál, amit sokan csinálnak, vagy amit demokratikus többségi döntés pecsétel meg. Értsük jól: Isten engedelmséget kér tőlem és mindenkitől, aki hallja az ígét! Semmilyen többségi vélemény nem emelkedhet az Ő akarata, szava fölé. Figyeljünk az Ő szavára! Abban van élet. Örök élet.

● GÖLLNER PÁL

Isten igéje int, hogy ne szégyelljük Jézust és az ő beszédeit az emberek előtt (Mk 8,38), továbbá ne szabjuk magunkat e világhoz (Róm 12,2)!

lyet a zsinat 2010 őszi ülésén fogadott el Hannoverben. A 39. § a *Házasság és család* tárgykörben rendelkezik a házasságról és a családi együttélésről. Ez a fontos tárgy az ordinációs elköteleződésből következik, és mértékadó a kötelezettségre, megbízhatóságra és kölcsönös felelősségre nézve. A szövegezést úgy alakították, hogy abba beleférjenek mind az eddigi házasság, mind a homoszexuális és más együttélési formák is. Erről részletesen szól a magyarázat. Így a „családi együttélés” kifejezés magában foglalja „a legalább két ember jogilag szabályozott együttélésének minden formáját.” Ezek alapján aztán a tagegyházak – minden további vita nélkül – folytathatják eddigi gyakorlatukat, vagy alakíthatják ki a gyakorlatuknak megfelelő saját profiljukat. Ezzel **az EKD szélesre tárta az ajtót az új ideológiáknak és azok gyakorlásának.** (Megjegyzendő, hogy a kompromisszum sajátosan nem az egyházon belül szembenálló felek között született, hanem az egyház és a világ között, a világ „javára” és az egyház romlására.) Az egyház népe pedig tapasztalni fogja, hogy az EKD zsinata által hozott kompromisszumos megoldás

„Mi pedig láttuk, és bizonysgot teszünk róla.” (1Jn 1,2)

CIKI

Egy lelkész nagyon jól prédikált. Szerették, olvasták az írásait. Gépírással terjedt az egész országban. Sok vigasztaló beszédet is mondott. Aztán egyszer nagyon súlyos helyzetbe került. Meghalt a legközelebbi hozzátartozója, ezért elvesztette lába alól a talajt. Már napok óta szomorkodott, amikor Izraelből kapott egy levelet. Ahogy kinyitotta, megdöbbenve olvasta saját írását. Arról szólt, hogy nehéz helyzetben is lehet az Úrba kapaszkodni, Ő ugyanúgy ott van, és ha kérjük, el tudja csöndesíteni szívünket, és ez alapvetően elég a gyógyulás kezdetéhez. „Csak Istennél csendesül el lelkem.” (Zsolt 62,2)

Most a saját írásával kellett szembesülnie: „Amít én írtam, az egy szép beszéd csupán, vagy valóság? Most magamnak kell hallgatnom magam számára a saját szavaimat. Igaz ez?” Most magának prédikált, önmagával szembesült. És ahogy olvasta saját igehirdetését, megrendült, és békességet talált az Úrnál.

Ez jut az eszembe, ahogy visszagondolok egy, az előző gyülekezetemben történt esetre. Már kezdetben elhatároztam, hogy minden, a faluban élő beteget meglátogatok majd, akár gyülekezetünk tagja, akár nem. Sok örömet jelentett ez a szolgálat, a szívek megnyíltak, a vigasztalás új reményt adott, az ige személyesen hangzott... Egyszer csak azt hallot-

tam, hogy a megyei párttitkár beteg és kórházban van (az egypártrendszer idején történt). „Nagyon bátor és jólelkű vagyok – gondoltam –, őt is meglátogatom! Hiszen mindenkihez elmegyek, ő miért maradna ki?!”

Bementem a városba, megkeres-

halálosan beteg ember, bárki legyen is?!” Magamban megszégyenülve visszafordultam, odaültem az ágya szélére és elmondtam egy szívből jövő imádságot a betegért és a beteg nevében. Az Úrban való reménység imádságát. A végén a jelenlévők és a beteg is velem együtt

Már napok óta szomorkodott, amikor Izraelből kapott egy levelet.

tem a kórházi szobáját és beléptem.

Jó néhány hozzátartozót láttam az ágya körül, köztük

néhány gyülekezeti tagunkat is. „Hát, nem a legbarátságosabb párttitkárral van dolgom, de egyikük föl a legkedvesebb ábrázatunkat és szedjük elő a legtöbb közömbös témát, miután az egészségéről már váltottunk pár szót.” Aztán végre túl voltam mindezen. „Hát akkor megyek, mielőbbi gyógyulást kívánok, Isten áldja meg!” Elindultam az ajtó felé, még valami halk „erős vár a mi Istenünket” is hallottam fordultomban, amikor a beteg jó hangosan, szinte könnyölgően megszólalt: „Tisztelendő úr, hát nem imádkozik?!” Úgy ért a mondat, mint egy villámcsapás. Vagy egy ostorcsapás? „Té, aki az Úr követe vagy, aki mindeniütt megvallodd Őt, most hallgattál? Azt gondoltad, hogy itt nem lehet az Úrról beszélni és bizonysgot tenni? Mit gondolsz, mit várhat egy

hangosan imádkozták a Miatyánkot.

Megszégyenülve, de megkönnyebbülten jöttem el a kórházból. Hiszen pontot tudtam tenni az aznapi szolgálatomra. Jobban mondvá pontot tett rá Istenem. De meg is tanított valamire egy örök életre szólóan: soha ne maradjon ki küldetésem lényege, a bizonysgtétel és imádság, és soha ne felejtsem el, hogy alapvetően mindenkinek az Úr van szüksége.

Volt már, hogy te se mondtad el, ami rád volt bízva? Ne feledd: az Úr föl tudja oldani bátortalanságodat vagy hamis illedelmességedet! Mi nagyobb ciki? Ha leintenek, ha Istenről beszélsz, vagy ha az Úr megszégyenít?

• SzB

Jézusi sebességgel előre

Miért lényeges a sebesség, pontosabban a jézusi sebesség? Fontos ez ma a Magyarországi Evangélikus Egyházban és gyülekezeteiben?

„Nem jött még el az én órá” – „Eljött az óra”

Van, aki sürgetni, van, aki fékezni próbálja a földi útját járó Jézust. Mária a kánai menyegzőn (Jn 2,4), vagy Márta és Mária, a halott Lázár testvérei, akik Jézus késői érkezése miatt neheztelnek (Jn 11,21). Amikor az Úr a Golgota felé halad, a tanítványok akadályozzák, fékezni próbálják, hozzá legközelebb állóként azon versengenek: ki a nagyobb közülük (Lk 22,24); vagy Péter, aki magához vonja és feddi: „Isten mentsen, Uram, ez nem történet meg veled!” (Mt 16,22)

Az ember nem csak a célt tévesztheti el, hanem a jézusi ütemet, ritmust, sebességet is elvetheti, félreértheti. Ebben „csak” az a baj, hogy nem Jézus kezét fogva halad, ez pedig további nem kis bajok forrása lehet.

Új divat a „bonsai” keresztyénség
„Mi azonban merjünk kicsik maradni” – hallottam egy egyházi fórumon, azok után, hogy beszámoló hangzott el az egyik gyülekezet fiataljainak intenzív missziós munkájáról mint példáról. Aki találva érzi magát, hogy Jézus órá is gondolt a missziói parancs meghirdetésekor, azonnal maga

szeretné meghatározni a méreteket és a növekedés sebességét. „A lelkész beszéljen, szólítson meg embereket, nekünk »civileknek« nem szükséges szavakkal bizonyosságot tenni az evangéliumról, elég, ha életünkkel prédikálunk.” Ez a tipikus jó keresztyén, jó evangélikus hozzáállása egyházunkban. Persze nem szabad vitatni, hogy életünknek prédikálnia kell(e)ne). Akkor mi a baj? Az, hogy én akarom megmondani Istennek, hogy milyen feladatot adhat. Nem akarok nagyobbra nőni az ő „missziós kertjében”, nekem megfelel a bonsai méret, és az a sebesség, ahogy a bonsai fa növekszik. A közelmúlt-

ban elhunyt Siposhegyi Péter drámaíró így ír erről: „Nem az a kicsi, akinek rövidséget adott a Teremtő, hanem aki nem akar megnőni!” (Élet-halál napló, töredék, 2006–2007)

Ez a keleti szobanövény-művészet rengeteg metszéssel, ágak leszorításával, lehúzásával állít elő törpe növényt, mely akár 30–40 éves is lehet. Szép, de embert is tápláló mennyiségű gyümölcsöt nem terem. Ez a baj a mesterségesen lelassított vagy megállított növekedéssel a keresztyén életben is, hogy gyümölcsöt nem terem, vagy nem annyit, amennyit a Mennyei Gazda várna tőle.

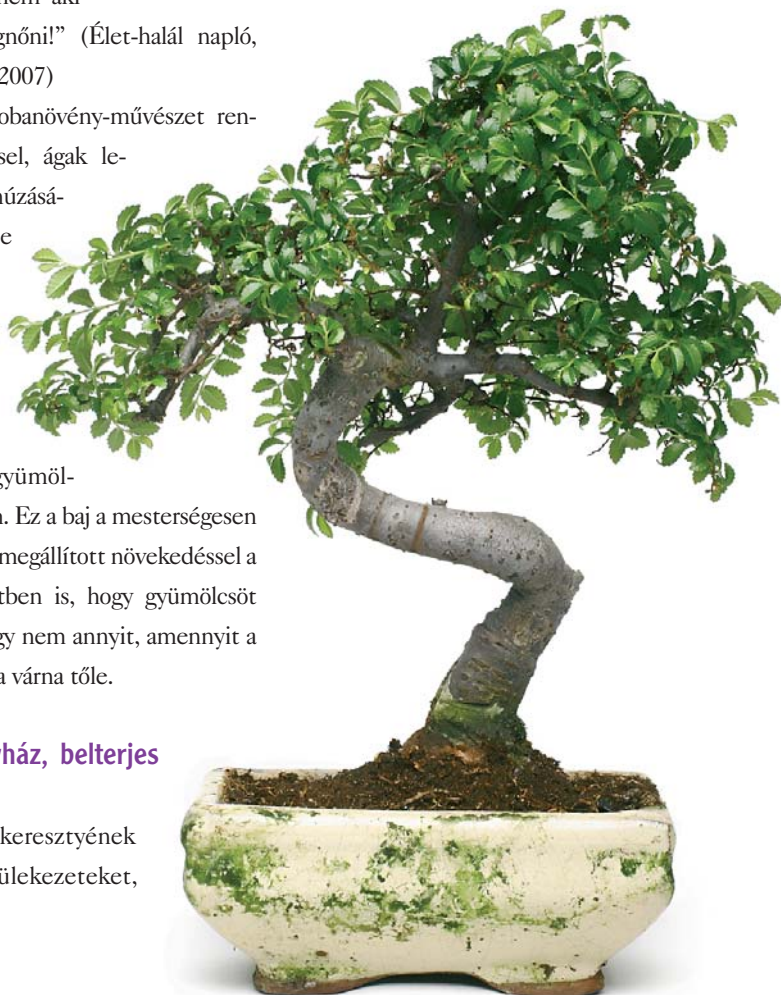
Belterjes egyház, belterjes gyülekezetek

Ha „bonsai” keresztyének alkotják a gyülekezeteket,

akkor azok az egyházzal együtt olyan belterjesek lesznek, hogy csak magukkal tudnak foglalkozni.

„Gyülekezeten (egyházon) belül is van missziós feladat, miért kellene a határainkon kívül megszólítani embereket?” – hallottam a minap a kérdést. „Majd házon belül mindenki hitre jut, mehetünk a falakon kívülre is” – szólott az érvelés. Máris megvan az indok, hogy miért nem folytat, és miért nem fog az elkövetkező években, évtizedekben, évszázadban a gyülekezet lélekmentő szolgáltatást folytatni a saját keretein kívül. Így alakul ki a belterjes gyülekezet és egyház,

Szép, de embert is tápláló mennyiségű gyümölcsöt nem terem.

melyben a növekedés először lassul, majd megáll. Isten a Jézus Krisztusról szóló, falakon belüli és falakon kívüli tanúságtételt használja növekedésserkentőnek, sebesség-növelőnek. Ha ezt

Amikor külföldön dolgoztam, a főosztályvezető azzal próbálta keresztyénségére felhívni a figyelmet, hogy a hivatali íróasztalának sarkára kirakott egy méretes Bibliát...

mesterségesen fékezzük, akkor jövőtlenek lesznek a gyülekezetek és a szervezeti egyház.

Ami nem hiányzik

A lassítás ellentéte, amikor a jézusi ütemnél nagyobb sebességet diktálnak. Van ilyen is, de egyelőre ennek jelei nem látszanak egyházunkban.

Miről is van szó? Arról, amikor a rajongás, a túlfűtöttség nagyobb sebességre készítet keresztyéneket, mint amit Jézussal lehet jární. Tipikus példa, amikor a megújult életű embereknek hiányolják a Szentlélek-keresztiséget és az azzal járó jeleket, a nyelveken szólást, a kézrátétellel történő gyógyítást vagy egyszerűen csak azt, amit feltűnősködésnek hívnánk. Amikor külföldön dolgoztam, a főosztályvezető azzal próbálta keresztyénségére felhívni a figyelmet, hogy a hivatali íróasztalának sarkára kirakott egy méretes Bibliát, és mindenkit „testvérem”-nek szólított.

Aki előre rohan, az éppen úgy elveszti szemé elől az Urat, és a keresztesződésnél rossz irányba indul tovább, mint az, aki lemarad. Ettől kezdve pedig az ember mindenre képes, akár olyan agitációra is, mely többet árt, mintha nem szólna egy szót sem, mert évekre, évtizedekre elriaszthat embereket Istentől.

A Szentlélek magával akar ragadni, de nem akarunk ellenére

Jézus fantasztikus kalandra hív minden embert. A vele való járás izgalmas, tele van csodálatos alkalmakkal, lehetőségekkel. Olyan, mint amikor valaki egy téli tájékoztatón eldönti, hogy elmegy egy nyári vadvízi evezős túrára. Az illető lelkesen készül hónapokon keresztül. Eljön a nagy nap, ott áll a folyó partján, mely ezen a szakaszon békés, nyugodt. „Beszállás” – mondja a tapasztalt vezető, kormányos. Izgalommal, de boldogan ül be mindenki. Ismerősünk arcán is mosoly, de egy faágat a biztonság kedvéért szorosán fog. „Engedje el az ágat, indulunk!” – szól a kormányos. „Ó nekem ez már így csodálatos, olyan lágyan ringatózik alattam a csónak, ezzel már minden vágyam beteljesült” – szól a barátunk. „Bízzon bennem, még szebb és izgalmasabb lesz, biztonságban lesznek végig az úton. Hagyja, hogy a sodrás elkapjon bennünket, és magával ragadjon! Nem kell félni, jól ismerem a folyót” – próbálja meggyőzni a kormányos. De ő egyre görcsösebben fogja az ágat.

Amikor valaki egy evangelizáción lelki meghívást kap, igyekeznek a bibliaórákon aktívnak lenni, készülni. De Isten nem elégszik meg ezzel, azt szeretné, ha telje-

sen Jézusra bízna magát, terve van vele, feladatot szeretne adni neki. Mások Krisztushoz vezetésében szeretné használni. Barátunk el is megy egy nyári táborba, ahol meghívást kap, hogy Jézussal induljon el. Vele lehetne menni, olyan úton, ahol Ő a vezető, olyan hajóban, ahol Ő a kormányos. A Lélek mindent megmozgat, hogy magával ragadja az illetőt, aki azonban két kézzel kapaszkodik a láthatókba, mint a gazdag ifjú a pénzébe (Mk 10,17–27). „Ennyi már elég nekem” – mondogatja. Az illető több élethelyzetben biznyságot kap arról, hogy Jézus az egyetlen tökéletes vezető, soha nem hibázik, vele biztonságban lehet, mégis egyre görcsösebben ragaszkodik vallásos beidegződésekhez, hagyományokhoz, és nem engedi, hogy a Lélek megragadja. Remélem, a Tè életedről, a gyülekezeted és az egyház életéről nem ez az utolsó kép!

Testvérem! Imádkozzunk azért, hogy magunkat, gyülekezetünket, egyházunkat Isten Szentlelke megragadja, és előrehaladásunk, növekedésünk sebességét ne mi, hanem Megváltó Krisztusunk határozza meg!

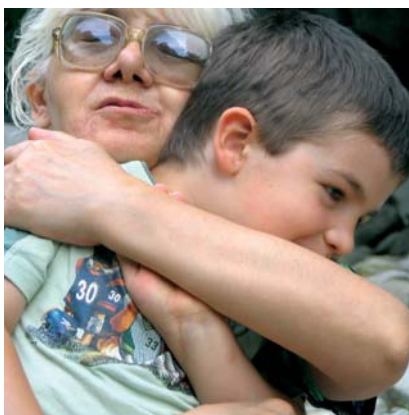
● GARÁDI PÉTER

Bizalomépítés

Mit teszünk gyermekeink „tarisznyájába”?

Sok tanítást, intelmet, tanácsot kap és kér is minden fiatal szülő, amikor egy kis élet bízta rá. Végül aztán összefésüli saját tapasztalataival a könyvekben olvasott, előadásokon hallott gondolatokat, és ahogy telnek az évek, Isten kegyelméből kiformalódhat egy „igazi”, működő kis család. Némelyeknek a „vérükben van” a családi élet és a gyermekek szeretete, másoknak nehezebb özszerázódní, akár hosszú évek küzdelme, Isten előtt megharcolt eredménye ez. Egy szerető, boldog család... Egy kis segítség, adalék, ismétlés legyen ez a cikk ennek eléréséhez. Dr. Tim Kimmel amerikai teológus, családszakértő hazánkban járt idén májusban. Az ő előadásának néhány gondolatát foglaltam össze.

Míg görcsös aggódással arra próbáljuk rávezetni gyermekeinket, hogy engedelmessé váljanak Isten felé, gyakran aláássuk a Felé irányuló szeretetüket és bizalmukat. Dr. Tim Kimmel szerint három fontos belső igénye van a gyermekeknek, amelyeket mindenképpen szem előtt kell tartani. Ezeket Isten teremtette beléjük, és fontos, hogy szüleik betöltsék ezeket, így felkészíthetik őket arra, hogy felnőtt életükben tudjanak Istenben bízni, hitben járni. Így állhatunk a *kegyelem talaján* családjunkban – ahogy dr. Tim Kimmel fogalmazta meg előadásának címében.

1. Minden gyermeknek szüksége van feltétel nélküli *szeretetre*. A gyermekben tudat alatt ott él a kérdés: „Biztonságban vagyok”? Számára a szeretet egyenlő a biztonsággal. A biztos, stabil szeretet pedig elfogadást, szoros összekapcsolódást, gyengédséget, ragaszkodást sugall számára szülei részéről. Ahogy növekszik, ezt a fajta szeretetet *Istentől is képes és kész lesz elfogadni*.

Ha a gyermek nem találja meg végül Jézus Krisztusnál a szeretetnek ezt a biztonságérzetét, könnyen fordul arrafelé, ahonnan látszólag megkapja ezt. Anyagiasság

és a mai világ „értékei” felé való vonzódás fenyegeti őt; ezek azonban soha nem fogják maradéktalanul boldogítani, és nem adnak megoldást a betöltetlen elfogadás- és szeretetigényére.

2. Minden gyermek vágyik arra, hogy érezze: *értékes*. Állandó, kimondatlan, belső kérdése: „Érek én valamit? Fontos valakinek az életem?” Hogyan szentelhetünk figyelmet ennek a belső igénynek? Akkor értelmesnek, jelentőségteljesnek érzi az életét a gyermek, ha megerősítést, figyelmet és szeretettelitést kap szüleitől.

Ha nem találja meg a gyermekünk végső soron Jézus Krisztusnál a „fontosságérzést”, akkor hamis pótlékok keresésébe kezdhet. Elismerésre, népszerűsége fog vágyani, esetleg munkája sikerein mérni majd le magát.

3. Minden gyermek legbelül vágyik *dicséretre*. Szívében ott forog a kérdés: „Jól csinálom a dolgokat?” A szülők biztatása, dicsérete reményt támaszt a gyerekekben, és megerősíti őt. Az erőt adó reménység képessé teszi arra, hogy bátran, vállalkozó kedvvel teljesítse feladatait.

Ha az erőt, pozitív visszacsatolást végül nem Jézusnál keresi és találja meg, akkor megeshet, hogy hatalmaskodóvá, erőszaka-

kossá fog válni. A másik végtel az lehet, hogy elbátortalanodik, Istennel és emberekkel való kapcsolata szorongással telik meg.

Nagy áldása van annak, ha ezeket a valós, mély szükségeket betöltjük gyermekeinkben!

1. Kiegyensúlyozott módon tudják szemlélni önmagukat, másokat és általában a világot.
2. Jobban teljesítenek az iskolában, a sportban, a munkában, a játékban.
3. Megtanulják kezelni a visszautasítást, szégyent és a negatív befolyásolást.
4. Magabiztosabban indulnak a felnőtt élet felé, és a jövőjüket szeretetben, reményességben, értelmes céllal képzelik el.
5. *Így felkészítettük arra is őket, hogy megismerjék és szeressék Istent.*

Most arról olvashattak, hogy mi mindenről bátoríthatjuk fel, tölthetjük fel gyermekeinket, milyen szülői hozzáállás vezetheti őket majd Isten szeretetében való

bizalomra. A teljesség kedvéért viszont mindenképpen meg kell jegyeznünk, hogy ez csak egy szelete a gyermekkel való kapcsolatunknak. Ahhoz, hogy helytállhasson a világban, Isten vezetését, intését elfogadja, nagy szüksége van gyermekünknek a mi következetes, értelmes módon korlátozó fegyelmezésünkre, nevelésünkre is. Ezt is érintjük majd egyik következő számunkban.

• ERDÉSZNÉ KÁRPÁTI JUDIT

Dr. Tim Kimmel családdal kapcsolatos segítő tanácsai, gondolatai meghallgathatók a family matters honlapján (angol nyelven):

http://www.familymatters.net/Family_Matters_Minute

A legjobb módja, hogy betölt-sük gyermekeink belső szükség-eit az, ha engedjük, hogy Jézussal találkozzanak álta-lunk.

Jézus Krisztus minden nap ve-lünk van, merjünk bízni Ben-ne! Ő ad erőt a családukban a szeretettel, önzetlen hoz-záállás kialakításához. Pál in-tését így megszívlelhetjük: *„Ha tehát van vigasztalás Krisztusban, ha van szeretet-ből fakadó figyelmeztetés, ha van közösség a Léleekben, ha van irgalom és könyörület, akkor tegyétek teljessé örö-mömet azzal, hogy ugyanazt akarjátok: ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva ugyanarra törekedjétek! Sem-mit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal különbnek tartsátok egymást magatoknál; és senki se a maga hasznát nézze, hanem mindenki a másokét is!”* (Fil 2,1-4)

Mindez hogyan váltható apró-pénczre mai nyüzsgő, dolgos, tökéletlen, sokszor terhelt csa-ládi életünkben? Osszák meg velünk élményeiket arra irá-nyuló kudarcos vagy sikeres próbálkozásairól, hogy csa-ládi életüket Isten segítségével boldogabbá formálják! *Híd – család rovat*, Evangélikus Mész-ziói Központ, 1164 Buda-pest, Batthyány I. u. 38-40., e-mail: evmis@lutheran.hu

Mit jelent

Istennel járni életünk nehéz próbatételei alatt?

*„Ne félj, mert én veled vagyok,
ne csüggedj, mert én vagyok Istened!
Megerősítek, meg is segítek,
sőt győzelmes jobbommal támogatlak.”
(Ézs 41,10)*

Néhány héttel ezelőtt jelenleg külföldön élő, egykori gimnáziumi osztálytársammal találkoztam.

Rövid beszélgetésünk alatt kiderült, hogy az elmúlt évek során rendkívül súlyos megpróbáltatásokat élt át. Kezdetben sikeres vállalkozást működtetett, s ezért a sikerért keményen meg is dolgozott. Férjével és fiával kiegyensúlyozott, boldog családi életet élt. Úgy tűnt, minden a legnagyobb rendben van. Hirtelen azonban szörnyű tragédia történt: párja egy heveny rosszullét alkalmával a klinikai halál állapotába került. Sikeresen újraélesztették, de maradandó agykárosodást szenvedett. Ezt követően – két év múlva bekövetkezett haláláig – otthonukban nagy szeretettel és hűséggel ápolta.

A családot összetartó erős köteléken kívül minden összeomlott, amit eddig felépítettek. Mivel a vállalkozást fel kellett adniuk, anyagilag is nehéz helyzetbe kerültek. Két éve újabb tragédia történt volt diáktársammal: a panaszai miatt elvégzett orvosi kivizsgálás rosszindulatú daganatot igazolt. Műtét, besugárzás majd kemoterápia következett. Azóta állandó félelem-

ben és bizonytalanságban él. Fájdalmasan panaszkodik, milyen gyakran elgyengül, sokszor verejtékezik, s egész teste zsibbad.

Az elmúlt évek eseményei nemcsak testileg, hanem lelkileg is rendkívül megviselték. Van-e kiút? Hogyan lehet e szörnyű múlttal és a betegségéből adódóan oly sokszor gyötrelmes jelennel együtt élnie?

Bevallom, feltett kérdéseire akkor, abban a szituációban az idő rövideje miatt képtelen voltam válaszolni. Mivel hamarosan ismét Magyarországra látogatnak, alkalmunk lesz a beszélgetés folytatására. Úgy döntöttem, Ézsaiás próféta könyvéből fogom idézni a fenti sorokat, s elmondom majd, mit jelent az Úrral járni életünk nehéz, sorsfordító pillanataiban.

Borzasztóan nehéz egy súlyos betegség tudatában, örökös aggodalmak közt élni. Ahogy fokozódik a gyengeség és a fájdalom, egyre inkább mélyül a depresszió. Ugyanakkor számos betegem példája igazolja, hogy a nagy testi és lelki nyomorúságban Isten Igéje megnyugvást ad és enyhíti a szenvedést. A hit megerősíti a lelket. Ez a leghatá-

sosabb gyógyszer a betegség elleni küzdelemben.

„Abban nyílvánul meg Isten hozzáánk való szeretete, hogy egyszülött Fiát küldte el Isten a világba, hogy éljünk őáltala.” (1 Jn 4,9) Istenhez az út Jézus Krisztuson át vezet. Ő az áldott Orvos. Bárki nyugodtan rábízhatja magát. Feltámadásával legyőzte a halált, és az örök élet reményességét kínálja minden ember számára.

Kedves Testvérem! Engedd be Jézust az életedbe, és élj őáltala! Ha ezt teszed, Istennel jársz majd, aki megerősít, segít, és győzelmes jobbjával támogat életed nehéz próbatételei alatt!

● DR. KOCH BÉLA

A szerző keresztyén háziorként várja kedves olvasóink kérdéseit betegséggel, illetve testi és lelki egészséggel kapcsolatban. Ezeket új, A háziorkos válaszok rovatunkban közöljük majd (kérés szerint névvel vagy név nélkül) a doktor úr válaszában kíséretében. Leveleiket a következő e-mail címre várjuk: evmis@lutheran.hu (Híd – A háziorkos válaszok)

Kereszt alatt

Jézus Krisztus itt a földön kereszt alatt járt. Nemcsak az utolsó útszakaszon – Pilátus palotájától a Koponyák hegyéig –, hanem egész életében. A jászolbölcső (Lk 2,7), az Egyiptomba való menekülés (Mt 2,13–14), hozzátartozóinak a meg nem értése (Mk 3,21), a farizeusok gyilkos szándéka (Jn 5,16), számkivetettsége (Lk 9,58) és tulajdon tanítványainak a hitetlensége (Lk 9,41) mind már annak a keresztnek az előrevetülése volt, amelyen földi életét is végeznie kellett. Jézus nem tiltakozott ez ellen a kereszt ellen. Tudta, hogy ennek így kell lennie (Mt 16,21). – Ez a világ nem szeretheti azt, ami nem az övé (Jn 15,18–19). – Vállalta az elárultatást (Jn 13,27), a keserű poharat (Mt 26,42), az elfogatást

(Jn 18,7–8), a halálos ítéletet (Jn 19,10) és a halált (Lk 23,46).

De nemcsak Jézusnak kellett kereszt alatt járnia itt a földön. Az utána vezető út is kereszt alatt halad. Soha nem hagyott kétséget Jézus afelől, hogy aki őt akarja követni, annak fel kell vennie az ő keresztjét (Mt 16,24).

Bennünk nagy a hajlandóság arra, hogy mindenféleből keresztet csináljunk magunknak – a Krisztus keresztjének a pótlására. Így nevezzük a betegséget, a szegénységet, a különféle csapásokat, a békétlen otthont s a kedvezőtlen körülményeket, pedig Jézus Krisztusnak semmi köze nincs mindehhez.

Csak az a szenvedés mondható keresztnek, ami Jézus Krisztusért szakad reánk. Amit az Isten ellen lázadó világ rak

az Isten népére azért, mert nemcsak Jézus Krisztust gyűlölte, hanem az övéit is gyűlölni fogja; nemcsak Krisztust üldözte, hanem a tanítványait is üldözi (Jn 15,18–21; 16,2).

Csak ez a kereszt! És éppen ezt a keresztet kell hordoznunk itt ebben a világban Megváltónk nyomdokain.

Ez a kereszt a Krisztus egyházának ismertetőjele (Luther: Schmalkaldeni cikkek), a tanítványok öröme (ApCsel 5,41) és dicsekedése (Gal 6,14), minden hívő kereszténynek naponkénti ismerőse (Lk 9,23), ereje és dicsősége (1Kor 4,9–13).

Hogyan állsz ezzel a kereszttel? Ismerős-e? Hordozod-e?

Tudod-e, hogy enélkül nem lehetsz Krisztus tanítványa?

Vedd fel hát keresztet és hordozd lelki békességgel, és Az, Aki előbb és érted járt a kereszt alatt, segítségre lesz hordozásában.

Forrás: ÉLŐ VÍZ – az Evangélikus Evangélizáció Lapja, V. évfolyam 7. szám (1949. március 27.) Szerző megjelölése nélkül.

„Nyisd meg vak szemünket, hogy meglássuk mindezt...”

Hack János látássérültként született, tizenegy éve teljesen megvakult. Ezután sem „fordult be”, ahogyan ő mondja, hanem inkább támogatni szeretné sorstársait, és terelgetni őket Isten felé. Ő a tavalyi évben megalakult Evangélikus Országos Vakmisszió egyik megálmodója.

Mi hajt téged, hogy részt vegyél sok evangélikus rendezvényen, szerte az országban?

Az, hogy megmutassam, bár nem látok a szememmel, azért a szívemmel többet látok. És hogy sokan megértsék, így is lehet élni; nem betegség a vakság, hanem állapot, amit el lehet fogadni. Ezzel együtt ugyanúgy lehet élni, mint egy látó embernek, csak éppen segítséggel.

Hosszú évek óta te szervezed az Evangélikus Ifjúsági Vaktábort.

Igen, ez az Evangélikus Ifjúsági Osztály egésze alatt működik, az ország minden részéről jönnek ide látássérültek. Van közöttük olyan, aki nem jár templomba, de például jött már katolikus kántor is. Sohasem volt még hitbeli dolgokról vita, mindenki megérti a másik kérdéseit, gondolatait. A cél: minél többeket megszólítani a közösségen keresztül, ahol bárkivel

tudnak beszélgetni. Rengeteget szoktunk énekelni, kirándulni, reggeli és esti áhítatokat tartunk.

Elmondad nekem, hogy évente megszervezitek ezt a tábort, de év közben nincs igazán kapcsolat, találkozás, és nehezen találhatnak gyülekezetre is a vak emberek.

Kevés az az egyhetes tábor, hogy kiszakadjunk a hétköznapiokból, és kimozdítsuk azokat a látássérült, vak testvéreinket, akik esetleg lakóotthonban élnek. Ezért gondoltam, hogy legyen egy olyan szervezet, ahova érzik, hogy biztosan tartoznak, és bármikor számíthatnak rá. Így jött létre az Evangélikus Országos Vakmisszió.

Tudsz említeni egy éneket, ami különösen hozzád szól? Amit könnyen megjegyeztél, bár nem volt előtted a szöveg? Ami a fejedbe íródott, és a szívedbe...

Az ifjúsági énekeskönyv 112-es éneke. Ezt el is neveztük vaktáboros éneknek, mert ha megnézzük a szövegét, a látásról van benne szó. Valahogy így van: „Nyisd meg vak szemünket, hogy meglássuk mindezt...”

Mit gondolsz, mi az, amire meg kell nyitni minden látó és nem látó embernek a szemét?

Ha tömören akarok fogalmazni, ez arról szól, hogy csakis egyvalaki lehet a közép-

Hack János vakvezető kutyája, Bors, hűséges szolgálatáért kitüntetését kapott Gáncs Péter püspök úrtól.

Fotó: Szabó Szilárd

pontban: az Úristen. Bármilyen történik velünk, ha baj, gond vagy öröm van, bármikor Hozzá lehet fordulni, és igenis keressük az Ő közelségét!

• ERDÉSZNÉ KÁRPÁTI JUDIT

A Lélekhangolóban 2011 májusában elhangzott interjú részlete.

Az Evangélikus Országos Vakmisszió munkatársai köszönetüket fejezik ki mindazoknak, akik a bonyhádi országos missziói nap offertóriumával támogatták az azóta elkészült Braille-írástól és *Evangélikus Énekeskönyvek* kiadását. További információk a <http://vakmisszio.lutheran.hu> és a <http://vaktabor.hu> honlapon található.

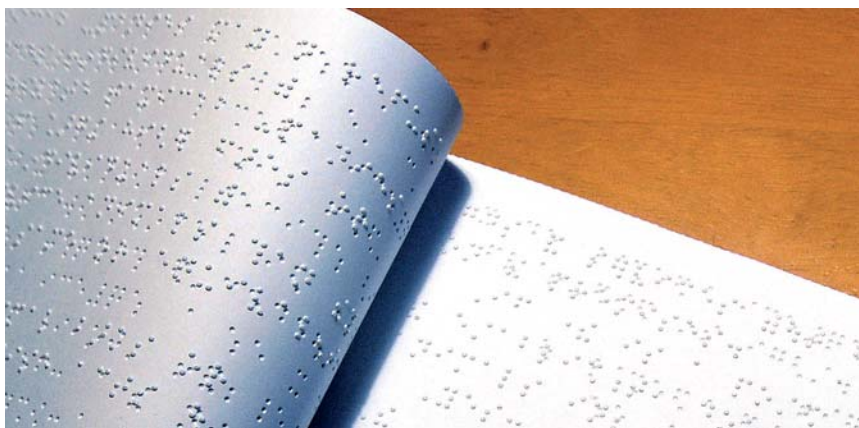
„Az Evangélikus Országos Vakmisszió célja elsősorban a látássérült testvérek lelki megszólítása, lelki táplálékkal való ellátása, kimozdítása a depresszióból, gyülekezetben való részvételük segítése, közösségek építése. Jézus bűnbocsátó szeretetének hirdetése, amellyel Ő kivétel nélkül mindenkit – nemtől, fajtól, egészségi állapottól, életkortól, élethelyzettől függetlenül – karjába szeretne ölelni.” (vakmisszio.lutheran.hu)

Varga Diána koraszülöttként jött a világra, melynek következményeként néhány napon megvakult. Gyermekkora óta a móri evangélikus gyülekezetbe jár, jelenleg annak kántora is. Foglalkozott telefonos lelkigondozással, és e-mailen is igyekszik segíteni azoknak, akik egy alapítvány segélycímére írnak. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem hallgatója.

„... és jobban fájjanak bűneink!”

Gyógypedagógiát szerettem volna tanulni, de a biológianárunk nem szerette az osztályunkat. Egy fiú, aki udvarolt is nekem később, segített a tanulásban. Aztán azt mondta, hogy nem szeretné velem ezt folytatni, mert éretlen vagyok, és sok egyéb gond is van velem, amiben – utólag látom – igaza volt. Ez engem nagyon lesújtott, és elkezdtem imádkozni: „Most hova menjek, mit csináljak?” Sok hibámat akkor igazán megbántam, és ez már nem volt felületes. Rájöttem, hogy mennyire önző vagyok. Mindig is érdekelt a lelkigondozás, rájöttem, hogy ezt szeretném csinálni. Imádkoztam is érte, hogy megtudjam, hogy ez nem csak egy fellángolás-e a részemről. Végül így történt a változás; azt mondtam magamban: „Én már nem akarok magamtól menni egy tapodtat sem, hanem amit Isten akar, az legyen!”

Kaptál valami választ az imádságaidra?

Igen, mert az utam a teológiára olyan zökkenőmentes volt, az akadályok azonnal elgördültek az utamból. Békességem volt ebben, pedig a teológia volt az utolsó utáni hely, ahova akartam jönni; mégis ez lett a vége.

Mi az, ami tanulmányaid során a legközelebb áll hozzád?

Ami a lelkigondozással kapcsolatos, például a pszichológia. Mostanában nagyon érdekel a börtönmisszió is. Mindig is érdekelték a „züllöttebb” emberek, és azok, akik nem látják a kiutat abból, amilyen helyzetben vannak. Illetve érdekel a vakok lelkigondozása, mert vannak közöttük, akik teljesen bezárkóznak magukba, és nem nagyon akarnak nyitni. Szeretném őket kicsit kihúzni ebből.

Van kedvenc bibliai történeted, igéd?

János evangéliumának 9. fejezetében, amikor Jézus a vakon születettet gyógyítja. Rávilágít arra, hogy az ember nem feltétlenül azért vak, mert vétkezett, hanem azért, mert Isten dicsősége látszik meg rajta így.

Hogyan változott meg, hogy ne lázdj az ellen, hogy vak vagy?

Akkor kezdett igazán zavarni, amikor a teológiára jöttem. Mindenki ment ide-oda, gyakorlati helyekre, nekem is, ha látnék, könnyebb lenne... A környezetem és én is kicsit „görcsöltünk” amiatt, hogy nem látok. Sokat kellett arról beszélnem a szobatársammal, hogy nekem kell természetesen vennem a helyzetem, ha változást szeretnék. Ez később sikerült is. Segített az első korinthusi levél 12. fejezetéből az a gondolat, hogy nem kell nekem azt tennem, amit például a kéz vagy a szem, hanem minden testrésznek külön feladata van. Megnyugtató és buzdított, hogy nekem is van szolgálatom, amit pedig más nem fog elvégezni helyettem.

• GYÓRI GÁBOR DÁVID

A Lélekhangolóban 2010 novemberében elhangzott interjú részlete.

Ötvenéves a Magyar Evangéliumi Rádió Alapítvány

Hálaadó istentiszteletet tartottak 2011. július 9-én Budapesten, a Monte Carló-i magyar nyelvű evangéliumi adások elindulásának 50. évfordulója alkalmából.

A vasfüggöny mögött élő hívők számára a Monte Carlo Rádió hangja más volt, mint a többi. Napi rendszerességgel hallgathatták az evangéliumot, és kapcsolatban érezhették magukat más hívőkkel. 1960. október 16-án adták le az első adást.

A MERA a *Trans World Radio* (TWR) partnerszervezete, amely a világ egyik legnagyobb rádiója, és elsődleges célja megszólítani azokat, akiket a misszionáriusok nem tudnak elérni. A TWR-t 1952. február 11-én alapította *Dr. Paul E. Freed* Spanyolországban. Az adásokat Tángerből, Marokkóból sugározták. 1956. január 1-jén kiterjesztették a sugárzást 40 országra. A szervezet a *Trans World Radio* elnevezést 1959 végén kapta. *Dr. Freed* ekkortájt kezdett tárgyalásokat a Radio

Monte Carlóval annak reményében, hogy a rádiós misszió az európai kontinens felé is kiterjedhet. 1960-ban a TWR átköltözött Monte Carlóba, és az evangélium sugárzását arról az átjátszóról folytatta, amelyet a náci propaganda terjesztésére építettek és használtak a második világháború alatt. Ma a műsorsugárzás már 13 saját állomásról történik.

A magyar rádiómisszió számos evangélikus támogatója és hűséges szolgálattevője közül most csak Terray László norvégiai

magyar lelkészt emeljük ki. Ő 1963-ban Smolában, a parókián berendezett egy kis rádióstúdiót, és elindította a TWR magyar nyelvű egyházi műsorainak szerkesztését. Egészen 1986-ig Terray László volt a szerkesztője ennek a fontos és áldásos rádiómissziós szolgálatnak.

Az 1980-as évektől kezdve a TWR kezdte a nemzeti vezetőket buzdítani, hogy önálló szervezetenként, saját stratégiájukkal ériék el saját népüket. Ennek eredményeként született meg a MERA felekezeti evangéliumi rádió is. A magyar nyelvű programok sugárzását a TWR 1961. július 5-én kezdte Monte Carlóból.

1990-ben a TWR munkatársai felkeresték azokat, akik korábban titokban segítettek a magyar adások készítését, és biztatták őket, kezdjenek hozzá egy önálló magyar evangéliumi rádióprogram kialakításához a TWR partnerszervezeteként. Az 1991. júliusi alapító ülést követően a Fővárosi Bíróság 1992. február 11-én jegyezte be az alapítványt, így hivatalosan ekkor született meg a MERA.

„...imádkozatok értünk, hogy terjedjen az Úr igéje!”
2Thessz 3,1

www.mera.hu

1428 Budapest, Pf. 4

A rövidhullámú adások mellett 1992. október 1-jén középhullámon is megszólalt az első magyar nyelvű adás. A középhullámú adások sugárzása még ma is Tiranából történik, arról az adóállomásról, amelyet az oroszok terveztek, és a kínaiak építettek azzal a céllal, hogy a kommunizmus és az ateizmus eszméit hirdesse Kelet-Európa népeinek.

Új kezdeményezés volt 1992 végén az első hallgatói találkozó megszervezése Budapesten, amelyet több hasonló vidéki és erdélyi rendezvény követett. Az *Antenna*, az alapítvány minden második hónapban megjelenő hivatalos értesítője 1993 októberében kerülhetett először a hallgatók kezébe.

A MERA azzal a célkitűzéssel alakult, hogy a Jézus Krisztusról szóló örömhírt és a keresztény élet szemléletet hirdesse. Felvállalja a társadalom peremére szorultak lelki felkarolását, tanácsadást és kapcsolattartást levelezés és találkozók szervezése útján, a határainkon túl élő magyarokkal való lelki és nyelvi közösség ápolását. A célkitűzések megvalósulását az Alapítvány Kuratóriuma felügyeli, melynek tagjává választották az Evangélikus Missziói Központ részéről Gáncs Péter után Szeverényi Jánost.

Mind a mai napig nem megoldott teológiai kérdés, hogy valójában kik a boldogok. A sokaság? Vagy csak a tanítványok? Nem valószínű, hogy Jézus a körülötte állókat tartaná boldog-

záret környékén járunk. Ennek a területnek Jézus korában nem volt valami jó híre. Pogányok Galileájának mondták, és nem kis iróniával kérdezték: „*Származhat-e valami jó Názáretből?...*” Fülöp erre

Isten olyan imádkókat szeretne látni, akik őt lélekben és igazságban imádják. Aki nem így tesz, könnyen úgy járhat, mint a sírját fölkereső asszonyok húsvét reggelén: ott keresik, ahol nincs, ott szeretnének találkozni vele, ahol nem jár. De vajon jár-e még Jézus Galileában?

Áhítat a Boldogmondások hegyén

Boldog szem

és boldog fül

Üdvtörténetileg azt kell mondanunk: csak erre jár! Hiszen azon a helyen vagyunk, ahonnan egykor a ke-

nek, hiszen akkor a Mt 5,11 igeversben nem kellene a többes szám har-

madik személyből második személyre váltania. Itt már egyértelműen az őt hallgatók boldogságáról beszél, amikor így szól:

ezt mondta: „*Jöjj, és lásd meg!*” (Jn 1,46) Nyilvánvaló, hogy Jézust akarta megmu-

resztyenség elindult. „*Menjete el gyorsan, mondjátok meg a tanítványainak, hogy feltámadt a halottak közül, és elöttetek megy Galileába: ott meglátjátok őt*” (Mt 28,7) – ezt mondta az ifjú az asszonyoknak az üres sírnál.

Talán nem véletlen, hogy a mi mostani utunk is éppen itt, Galileában kezdődik! A szervezők munkáját dicséri: a kezdet üdvtörténetileg tökéletes és pontos! „*A ti szemetek pedig boldog, mert lát, és fületek boldog, mert hall. Bizony, mondom néktek, hogy sok próféta és igaz kívánta látni, amit láttok, de nem látták, és hallani, amit hallotok, de nem hallották.*” (Mt 13,16–17)

Itt az ő hangja szól: „... *Ha a búzaszem nem esik a földbe, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, százszoros termést hoz.*” (Jn 12,24) Akkor tehát kik a boldogok? Azok, akik őt látják és hallják.

„*Jézus, boldogságom, közeledbe vágyom, Te vagy örömöm.*”

Lelkem üdvösségét, az életet, békét, Neked köszönöm.

Megváltóm, jó pásztorom, Nálad nagyobb, drágább kincsem égen-földön nincsen.”

Ámen.

(Evangélikus énekeskönyv, 357. ének)

• WELTLER SÁNDOR

De vajon jár-e még Jézus Galileában?

„*Boldogok vagytok, ha énniattam gyaláznak és üldöznek titeket!*” A 13. verstől pedig a személyes névmást is hozzátesszi: „*Ti vagytok a föld sója! ... Ti vagytok a világ világossága!*”

Akkor talán magáról a boldogságról szólnak a szavai? Inkább azok járnak közel az igazsághoz, akik szerint Jézus a boldogmondásokban kizárólag önmagáról beszél. Mintha ezt mondaná: én vagyok a szegény, szánakozó, szelíd, irgalmas, tisztaszívú, béketeremtő, de legfőképpen az igazságért üldözött, és mégis boldog...

Földrajzilag a régi Galilea területén, Ná-

tatni. Ahogyan Simeonnak is azért lett csordultig a pohara, mert meglátta az üdvösséget: „*Most bocsátod el, Uram, szolgádat, beszéded szerint békességben, mert meglátták szemeim üdvösségedet...*” (Lk 2,29–30).

Azért boldogok, mert őt látják és hallják!

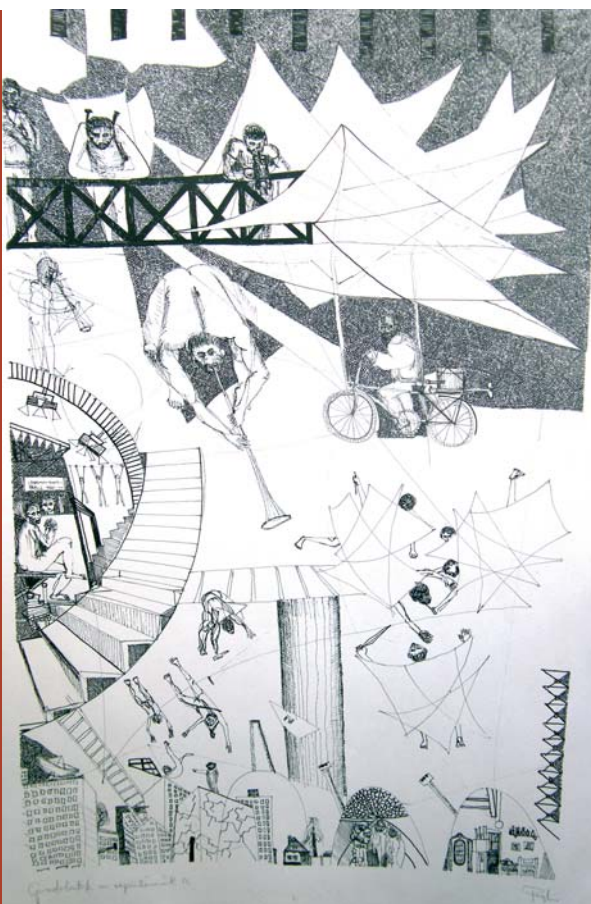
Akik itt és most Jézust szeretnék látni és hallani, kétezer évet késtek ugyan, de a Jézus látásáról és hallásáról mégsem maradtak le. A helynek ugyanis nincs jelentősége, mert aki Jézust szeretné látni, bárhol találkozhat vele!

Gondolatok a repülésről

Névjegy

Penyaska László 1949-ben született Békéscsabán. Iskolai tanulmányai befejezése után dolgozni kezd, a munka mellett önképzéssel gyarapítja ismereteit, előbb a rajz, majd a festés technikái érdeklik. Képeinek témái kezdetben csendélet, táj- és térábrázolás. Majd – mint fő kifejező eszköz – az emberi test foglalkoztatja. Hites embernek vallja magát. Mint ilyen, kapott hivatásának tekintti minél több érzelmmel megtölteni rajzait, képeit, szobrait. Számára az alkotás a szó szoros értelmében vett élet. Mindent ennek rendel alá.

Csoportos és egyéni kiállításon szerepelnek munkái 1972 óta bel- és külföldön egyaránt. Mestereinek tekintti Lóránt Jánost és Gaburek Károlyt. 1999-től tagja a Patak Csoportnak.
Internetes oldalak:
<http://patakcsoport.hu>
http://artportal.hu/lexikon/muveszek/penyaska_laszlo

Nekünk ez marad: gondolatok a repülésről. Mi nem repülhetünk. Vannak pótlékok, próbálkozások, álmok és vágyak. Van önbecsapás fűvel, tüvel, ginnel, Jim Beammel. Van repülés a mai kor fájdalmas jelenségeként a főnök finom vagy drasztikus lábmozdulatának következményeként – és ott a képesség repülő szerkezetek megtervezésére da Vincitől Tupoljevig.

De az ember önmagától csak zuhanni tud. Ha mesterséges szereivel, műtűrjeivel mégis emelkedik, előbb-utóbb – de féktelen mámorában inkább előbb –

túl magasra, túl közel a Naphoz, ha önteltségében túlságosan húzkodja Isten szakállát megfelelően emberi korlátairól, adottságairól (amelyek melle-

leg pontosan elegendőnek megelégedéssel teljes életre, amelyeknek határait még korántsem érte el, sőt ezek a végtelenbe tágíthatók), nagyon mélyre zuhan.

Most a repülés kapcsán jöttünk össze. De igazság szerint nem ide kellett volna jönnünk. Hanem a Berényi út egy öreg, rongyos posztyenás házacskájába, ahol látszólag visszahúzódtóságban, vásárolt és saját kézzel készített, kapott és begyűjtött, csupán a felületen látó, tehát a félvak tömegember számára összevisszaságban heverő hasznavehetetlen, tehát kacatnak számító tárgyak társaságában él Penyaska

László. A repülő ember. Az egyik legreálisabb, leginkább két lábbal földön járó ember. Aki lefelé hajolva görnyed fémlemezkéi fölé, melyekből szöggel és kalapáccsal átütőn, átütő életet csal elő. Aki nem akar röpülni, mégis szárnyal. **Nem akar röpülni sem a múlt hírnével, sem rátelepedni hatalmas pénzekre, mint valami varázs-, repülőszőnyegekre, és azokon magasba emelkedve messziről lenézni a szerencsétlen, gürző, botorkáló pórnépre, pórnépet.** Ő marad a földön: látjuk őt lefelé hajolva minket – mai, feladatainkat elnagyoló, rohanásba szürkült, gyönyörködésmentes övezetben napjait taposó, de

a repülést titkon sóvárgó Ikaroszokat – szinte fájón idegesítő, jó esetben enyhe elcsodálkozásra késztető, végtelen aprólékosággal vonalakat húzni. (Talán még nagyítót is kell hozzá használnia.) Nem beleszorul a B/2-es fehér lapba, nem lesz foglya a lapra rótt részleteknek, épp hogy röpül a lap fölé görnyedtségében,

Alázatos a műveivel, a művészettel, az élettel.

szárnyal tollába fogódzva a végtelen vonalak rajzolása közben a roskatag falak és mennyezet határolta szűkös térben. A gazdag gondolatosság, a tobzódó asszociáció a bizonyíték erre. A bölcs tudja a helyét, de nemcsak a magáét, hanem az emberét – úgy általában. Látja lehetőségeit az ókori Ikarosztól a legújabb kori Ikaroszokig. Ismeri a lefelé hajlás, azaz az alázat lényegét. Alázatos a műveivel, a művészettel, az élettel. De az alázatot nem Ikarosztól tanulta (más kárán tanul az okos! – bukásra ítélt beképzeltség), hanem attól, aki a szokvány irányultságú, törekvő ember elé egy gyökeresen ellentétes irányultságú életet élt (győzelmi repülésre ítélt alázat). **Aki azt mondta, hogy akkor vagy gazdag, ha szegény vagy;** aki megalázza magát, az felmagasztaltatik; áldj cserébe az átokért; bárányként légy a farkasok között; először az Isten országát keresd, és minden szükséges dolog megadatik neked – aki úgy emelkedhetett tanítványai szeme láttára a felhők fölé a Nap felé, hogy nem olvadt el az enyv a nem létező, mert szükségtelen szárnyain.

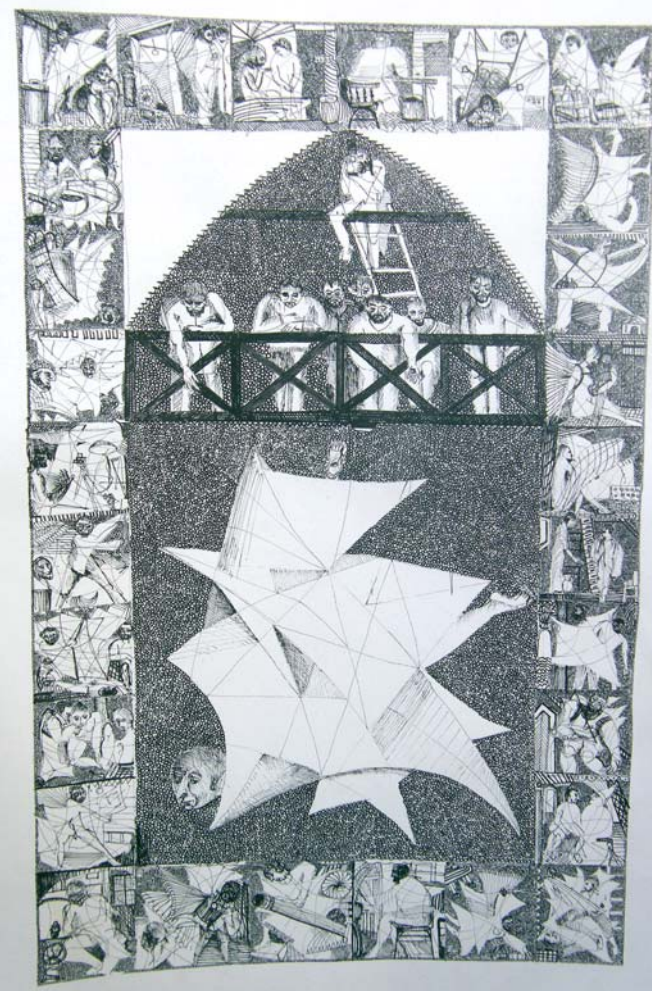
Penyaska László Jézus tanítványaként nemcsak röpül, de röpít is. Mindenkit fölvesz általa, belőle született képeiből készült szárnyaira, mindenki fölveheti ezeket a szárnyakat. Borítsuk be magunkat velük, váljanak részeinkké! Értsük

meg: minden emberi erőfeszítés hiábavaló, ami Isten teremtettségi terve ellen van. **Kínkeserves, semmibe, sőt romlásba vezető, öntelt, pökhendi erőlködés az élet Isten nélkül,** még kimondani is szörnyűséges: Isten ellen (a repülés vakmerő illúziójával még Babel anyagba-agyagba, szurokba szorult szármalmas toronyépítő népe sem kacérkodott!). Penyaska László nemcsak röpül, nemcsak röpít, de tanít is röpülni. Készítet, hogy készítsük el a magunk rajzait, hogy házacskaikba visszahúzódva alázatosan görnyedjünk fehér lapjaink, sima rézlemezekünk fölé. Tanít, hogy emberként csak akkor lesz az enyém e csodálatos tapasztalat, a repülés, ha szabad vagyok. Az emberiség története a szabadságkeresés története, és egyben szabadsághajszolásában a törvényszerű tengerbe hullások története.

De akiket a Fiú megszabadít, azok valóban szabadok! De aki a Fiúval röpül, az valóban röpül...

• BAKAY PÉTER

A cikk a kiállítás megnyitó szövege, amely elhangzott Békéscsabán 2010. október 22-én a Csaba Honvéd Kulturális Egyesület színházában.

Hogyan beszélhetsz garantáltan sikertelenül Jézus Krisztusról?

1. Mindenekelőtt azért beszélj, hogy megkedveljenek az emberek!
2. Csak általánosságban beszélj Istenről, és kerülj minden olyan témát, ami konkrét elköteleződést kérne!
3. Kerüld a kényes témákat, hiszen már Jézusnak is szemére vetették: „*Kemény beszéd ez, ki hallgatja őt?*” (Jn 6,60)!
4. Ne molesztáld a hallgatókat, ne érints lelkiismereti kérdéseket!
5. Semmiképpen se mutasd ki lelkese-
désedet vagy fájdalmadat, hiszen azt gon-

- dolhatnak, te magad is elhiszed, amiről beszélsz.
6. Ne emlegesd, hogy te magad tapasztal-
tad a Szentlélek erejét, mert ezzel azt a lát-
szatot keltheted, hogy van benned valami,
ami másokból hiányzik.
7. Csak egészen általánosan ítéld el a
hibákat (és ne nevezd bűnnek!), nehogy
valaki magára vegye, és letörjön.
8. Ne kelts olyan benyomást, mintha Isten
elvárná bárkitől is, hogy megtérjen, és
életét kiszolgáltassa neki.

9. Kizárólag csak a szelíd és megbocsátó
Jézusról beszélj és arról, hogy a mennyei
Atya szeret bennünket, bármit is teszünk,
hiszen Ő a szeretet.
10. Legyél toleráns mindenféle felfogással
szemben, kerülj a konkrét állásfoglalá-
sokat, hiszen mindenkinek keresnie kell az
igazságot. A keresést tartsd magasabb
rendű tevékenységnek, mint a megtalálást!
11. Vigyázz arra, hogy mindig mindenki
megelégedetten menjen haza az ígérde-
tésről!

forrás: Internet

Úr sír

Dominus flevit

Úr sír.

„Bár felismerted volna ezen a napon te is a békességre vezető utat! De most már el van rejtve szemed elől.” (Lk 19,42)

Úr sír.

„Jönnék olyan napok, amikor e kövekből, amiket itt láttok, nem marad kő kövön, amit le ne rombolnának.” (Lk 21,6)

Úr sír.

„Ezen felül még közöttünk és közöttetek nagy szakadék is tátong, hogy akik innen át akarnak menni hozzátok, ne mehessenek, se onnan ide át ne jöhessen senki.” (Lk 16,26)

Úr sír.

„Ha vakok volnátok, nem lenne bűnötök, mivel azonban most azt mondjátok: látunk, meg-

marad a bűnötök.” (Jn 9,41)

Úr sír.

„Végyétek el a követ!” (Jn 11,39)

Úr sír.

„Ha hiszel, meglátod az Isten dicsőségét.” (Jn 11,40)

Úr sír.

Sokmilliónyi könnycsepp minden sírkövön, szögesdrótón, templomon, falon. Sokmilliónyi későbánó, „kései sirató”.

Ha nem ölnétek meg a prófétákat, ha nem köveznétek meg azokat, akik hozzátok küldettek, és hagynátok, hogy össze-

gyűjtsön, ahogyan a tyúk szárnya alá gyűjti a csibéit (Mt 23,37). Ha nem halottaitok feltámadására várva, hanem Mózesre és a prófétákra hallgatva térnétek meg (Lk 16,31). Ha befogadnátok egymást, ahogyan Krisztus is befogadott benneteket az Isten dicsőségére, hiszen Krisztus a zsidóság szolgájává lett az Isten igazságáért, hogy megerősítse az atyáknak adott ígértet (vö. Róm 15,7–13), akkor nem lenne többé sírkő, szögesdrót, templom, se fal. Sem sír, sem sirató...

• WELTLER SÁNDOR

Alan Platt pretoriai lelkész május 24-én előadást tartott a dél-afrikai ébredésről a budapesti Szilágyi Dezső téri református gyülekezetben.

A pásztor beszámolt arról, hogy 1994-ben háromszázötven tagja volt gyülekezetének, ma harmincezen vannak. Felismeréseik röviden a következők:

Aggódás és elítélés helyett szeretni és áldani kell az embereket. Falak helyett hidakat kell építeni. Passzív gyülekezeti tagság helyett szolgálatot kell adni a hívőknek. Jelenlét helyett hatást kell gyakorolni a környezetre. Más felekezetek kritizálása helyett összefogásra van szükség. A zárt gyülekezeti lelkészségből a település lelki vezetőjévé kell válni. A cél nem erős gyülekezetet építeni a városban, hanem erős gyülekezetet építeni a városért. Ők iskolákat, árvaházakat (sok az AIDS-es) működtetnek, a munkanélkülieknek szakmai képzéseket szerveznek, szociális programjuk van.

Vezérigéjük:

„A föld tele lesz az Úr dicsőségének ismeretével.” (Hab 2,14)

Az Útitársak missziós bibliaórán a missziói lelkész beszámolt a fokvárosi világmissziós kongresszusról. A képen Czippott Géza előadóművész felolvasást tart.

Cigánymissziós napot tartottak május 29-én a sarvasi újtemplomi gyülekezetben.

Ökumenikus Pünkösdi Várakozás címmel a lábmosás szertartásával is gazdagított imadélután rendeztek a Sashalmi Krisztus Király Plébánia közösségi házában május 28-án. Előadást tartott Barsi Balázs és Szeverényi János.

„Szabadságra vagytok elhíva...”

(Gal 5,13)

A szabadság volt a témája az idei belmissziói konferenciának. Újra megtelt a piliscsabai Béthel a Kárpát-medence (Felvidék, Délvidék, Kárpátalja, Erdély, anyaország) szinte teljes területéről érkezett testvérekkel. A hagyománynak megfelelően színes program várta a találkozó résztvevőit.

Szemerei János, a misszió felügyelő és segítő püspök

Mátyás Etelka (Pürkerec) évek óta sokakat hozott el Erdélyből a piliscsabai konferenciákra. Többben közülük itt nyertek új életet.

Bosnyák Magdi a vajdasági Bajsáról érkezett. A legkisebbek is érdeklődéssel hallgatták énekes bizonyágtételét.

Orbán Attila igét hirdet

„Tűzoltó leszel, s katona...” Nemeshegyi Tamás keresztyén tűzoltó őszinte, meg rázó tanúságtétele közben a gyermekek felpróbálták a felszerelést.

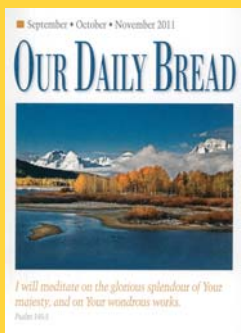
Rab Henrietta felvidéki színeszóna a Boldogmondásokat olvassa fel a záróistentiszteleten.

Fotók: Győri Gábor Dávid

Mindennapi kenyerünk – Our Daily Bread

Rövid áhítat angol nyelven mára, holnapra, mely mindannyiunk számára legalább annyira nélkülözhetetlen, mint a mindennapi kenyerünk. Kristálytisza evangélium, felekezethez nem köthető. A napi üzenetek nem hosszúak, lényegretörőek a következő recept mentén: Kezdd egy jól

érthető illusztrációval, majd érkezz meg egy biblikus konklúzióhoz!

Az Our Daily Bread elérhető számítógépről, mobiltelefonról és táblagépről egyaránt: <http://odb.org/>

A választott napi igeszakasz az oldalról egyetlen kattintással elérhető, melyet akár anyanyelvünkön is olvashatunk. Az Our Daily Bread azokra is gondolt, akik idegenkednek a technika újdonságaitól. Ők hagyományos, nyomtatott formában is megrendelhetik a napi áhítatokat, ingyenesen: RBC Ministries, PO Box 1, Carnforth, Lancashire LA5 9ES, United Kingdom.

Ajánljuk továbbá az odb.org-ot működtető szervezet oldalát: <http://rbc.org> – számos más áldásos és inspiratív gondolatot, segítséget találhat a Krisztuskövetéshez.

<http://ymiblogging.org/>

A fenti szervezet ifjúsági oldala. Saját bevallásuk szerint a 13–25 év közöttiekre szabták a megjelenést, és az oldal olyan, amilyennek egy keresztyén ifjúsági oldalnak lennie kell. A keresztyén képregény (manga) pedig tényleg ütős. Nagyon bátran ajánljuk.

MEGJELENT

Lázár Attila új CD-lemeze

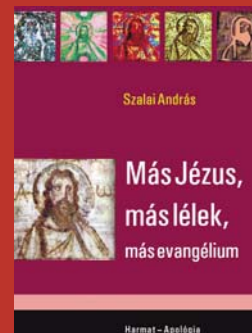

Szeretettel ajánljuk a sokak által ismert keresztyén dalszerző és előadó második CD-lemezét. Az albumon elsősorban a szerző legújabb dalai szerepelnek, ezek mellett azonban megtalálható néhány olyan – immár klasszikussá nemesült – szerzeménye is, mint a *Kegyelmed*, *Úr Jézus*, *Van egy név*, *Kész az én szívem* vagy az *Ahol az élet vize árad*.

Szalai András:

Más Jézus, más lélek, más evangélium

Harmat Kiadó, 2011

A kézikönyv fő témája a hit védelme olyan vallási irányzatok tanaival szemben, amelyek önmagukat az igazi keresztyénségnek tekintik, ugyanakkor tagadják a keresztyénség egyetemes hitvallásait, a katolikus, ortodox és protestáns egyházak teológiai közös nevezőjét.

A kézikönyv új utat kíván mutatni egy felekezeti teológiai apologetika irányába, amelynek fókuszja a keresztyén egyház tagjainak, valamint a keresőknek a védelmére, illetve a könyvben ismertetett irányzatok tagjainak evangélizációjára irányul. Az új megközelítés alapja az egyház ókori tanításának és lelkségének újrafelfedezése, a keresztyén hit lényegét megfogalmazó apostoli és patrisztikus hagyománynak a mai napig tartó folyamatossága, és ennek mint írásértelmezési vezérfonalnak a jelentősége az alapvető hitbeli témákban. A kézikönyv ezért a hamis tanok örök problémájának kezelésére a tipikus protestáns hitvédelmi művek bibliai reflexióin túl a hermeneutikát és a patrisztikát is bevonja. Ezzel pedig nemcsak az „eretnek” rendszerekkel szemben, hanem egyes protestáns lelkségi irányzatok számára is pozitív inspirációt tud nyújtani.

www.harmat.hu

A CD-n szereplő énekek most is két forrásból táplálkoznak: egyrészt az élet hétköznapi eseményeiből és élményeiből, másrészt a Szentírás örök érvényű üzenetéből. E kettő találkozása során születnek meg Lázár Attila dalai, melyeket a korábbinál gazdagabb hangszerelésben, családtagjai közreműködésével vettek fel az Evangélikus Rádió-misszió stúdiójában.

A CD megrendelhető az Evangélikus Missziói Központ elérhetőségein:

1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.

Tel.: 06 1 400 3057 (munkanapokon 8 és 13 óra között)

e-mail: evmis@lutheran.hu

Ára: 1500 Ft

Imádkozzunk!

„Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének.” (Jak 5,16b)

Dicsérjük és magasztaljuk Istent...

- mert Ő mindig megtartja az ígéreteit,
- mert Ő a „minden vigasztalás Istene, aki megvigasztal minket” (2Kor 1,3–4),
- mert Ő még sohasem vesztett csatát: „nem a ti háborútok ez, hanem Istené” (2Krón 20,15)!

Valljuk meg...

- hogy Istentől kapott szabadságunkkal gyakran nem megfelelően éltünk,
- hogy a Lélek hangját sokszor nem akartuk meghallani, és saját indulataink szerint cselekedtünk,
- türelmetlenek vagyunk, pedig Ő a maga idejében megadja, amire szükségünk van!

Adjunk hálát...

- Krisztusért, a Szabadítóért: „ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek” (Jn 8,36),
- mert „meghallgatta könyörgésemet az Úr, imádságomat elfogadta” (Zsolt 6,10),
- mert egykor boldog örömben lesz részünk, a gyötrelmes sóhajtozás pedig elmúlik (Ézs 51,11)!

Könyörögjünk...

- hogy hitünk, Isten iránti bizalmunk növekedjen,
- hogy érzékenyek legyünk a Szentlélek hangjára,
- az Evangélikus Rádiómisszió szolgálataért!

A. L.

Fogd a kezem

Győri János Sámuel

Ismeretlen eredetű dallam

Fogd a ke-zem, és ve-zess e-gé-szen, o-da fel, Je-ru-zsá-lem fe-lé! Ott meg-

lá-tom a Bá-rányt az é-gen, hal-lom an-gya-lok di-csé-re-tét.

Fe-hér ru-hát ad majd né-kem, fe-hé-ret a-kár a hó,

le-tör-li ar-com-ról köny-nye-im, vár ö-rök bé-ke ott!

Reménység Fesztivál Budapest, 2012

A magyarországi keresztény/keresztény közösségek és a Billy Graham Evangelizációs Társaság együttműködve rendezik meg 2012. június 1–3. között a Papp László Sportarénában a **Reménység Fesztivál** evangelizációsorozatot.

Célunk Magyarország keresztény/keresztény közösségének mobilizálása abból a célból, hogy a lehető legtöbb embert összegyűjtsük az Evangélium üzenetének hallgatására. Lehetőséget szeretnénk adni a jelenlevőknek arra, hogy az Evangéliumra válaszoljanak, személyes lelki tanácsadásban részesüljenek, és tovább irányítsuk őket valamely részt vevő egyházba/gyülekezetbe utógondozás és lelki megerősítés céljából.

Az esték fő igehirdetője **Franklin Graham** amerikai evangelizátor lesz. Mellette hazai és nemzetközileg ismert énekesek, zenészek, különféle szolgáltatók kapcsolódnak be a programsorozatba. A fesztivál során egy alkalmi, 2000 fős ökumenikus kórus és zenekar is szolgál majd. A **Reménység Fesztivál** eseménysorát színesíti a **Gyermekek Fesztiválja** is.

A **Reménység Fesztivált** a különféle keresztény/keresztény egyházak vezetőinek támogatásával, egyetértése alapján kezdeményezzük. Ugyanakkor a helyi gyülekezetek, egyházközségek, lelkipásztorok, papok és minden Krisztusban hívő ember aktív bekapcsolódásával, együttműködésével lehet csak eredményes.

Éppen ezért hívunk minden Krisztusban hívő testvért, aki társadalmunkért és a jövőért tenni akar, imádkozzon a **Reménység Fesztiválért**, és a hamarosan, széles körben elinduló felkészülés során kapcsolódjon be a helyi és országos munkatársi közösségbe!

A Reménység Fesztivál szervezőbizottsága

A Missziói Központ hírei

A missziói lelkész szolgálatait és egyéb események

MÁJUS

- Megbeszélés és interjú Sztanó Péterrel, az Evangéliumot Minden Otthonba Alapítvány (EMO) titkárával
- Országos lelkészkonferencia Balatonszárszón
- Missziói bizottsági ülés az Ökumenikus Tanácsban (MEÖT)
- *Hope for Europe* konferencia a Kongresszusi Központban
- *Családias egyház* – ökumenikus lelkész körök találkozója Gödöllőn
- Előadás a *Börtönlelkészség Magyarországon* című konferencián, orosz delegáció részére Gödöllőn
- Evangelizáció az EBBE szervezésében (Baliczán)
- Zsinat Békéscsabán
- Reménység Fesztivál – előkészítő megbeszélés
- Igehirdetés „Öreg ifjak” bibliaóráján Pestszentlőrincen
- Protestáns Újságírók Szövetségének közgyűlése
- Útitársak missziós bibliaóra
- Evangelizáció Mátészalkán
- European Leadership Forum Egerben
- Evangéliumi Aliansz közgyűlése
- Előadás ökumenikus pünkösdi imaalkalmon a Budapest XVI. kerületi Krisztus Király Plébánián
- Igehirdetések Szarvason a gyülekezetben és a cigány önkormányzat épületében

JÚNIUS

- Reménység Fesztivál lelkészi csoportjának értekezlete
- Igehirdetés Budafokon
- *Isten mozgásban van* – előadás a Farkasréti Ökumenikus Közösségben
- *A Szentlélek személye és munkája* – előadás a pesti lelkészi munkaközösségben
- Evangelizáció az EBBE szervezésében (Ittés István)
- Frenyó László temetése Szentesen
- Püspökiktatás Győrben
- Asztali beszélgetés a roma integráció ökumenikus vonatkozásairól
- Igehirdetés a budapesti Wesselényi utcai baptista gyülekezetben
- Előadás a missziói gyülekezetéről ökumenikus lelkészkonferencián Révfülöpn

JÚLIUS

- Belmissziói konferencia a Missziói Központ szervezésében Piliscsabán
- A Magyar Evangéliumi Rádió (MERA) 50. évfordulója
- Igehirdetés a kiskunhalasi gyülekezet tési konferenciáján
- Konferencia Bagolyirtáson
- Igehirdetés Kapolcson (Művészetek Völgye, Evangéliumi Műhely)
- Igehirdetés az angliai Chester Lee-ben

„Aki hisz, az derűs, és derűje Istentől származik.” (XXIII. János pápa)

Derű

Hit és pénz

Moody, a nagy evangélista imaóráján sok gazdag ember vett részt. Egyikük elkezdett nagy hangon imádkozni a további munkához szükséges anyagi javakért. Moody azonban félbeszakította az imádkozót: „Ezzel a kéréssel nem kell Istent fárasztanunk, ezt az imát mi is meghallgathatjuk...”

(*Kis ablakok – Evangéliumi Kiadó*)

Az egyházközség templomot akar építeni. Körültekintő tervezés, szervezés után a lelkész a vasárnapi istentiszteleten tájékoztatja a gyülekezetet az anyagi helyzetről: „Testvérek, van egy jó és egy rossz hírem. A jó hír, hogy megvan a pénz az építkezéshez, a rossz hír, hogy még a zsebetekben.”

KIK A BOLDOGOK?

Országos evangelizáció

Budapest,
Deák téri evangélikus templom

2011. október 8. szombat, 10–16 óra

09:45 Éneklés a nyíregyházi gyülekezet zenekarával

10:00 Evangelizáció
Kik a boldogok? – *Zsarnai Krisztián*

Tanúságtétel
Egy politikus, akit rabul ejtett Isten – *Dr. Molnár Róbert*, Kübekháza polgármestere

11:30 Szekciók, kerekasztal-beszélgetések

Bibliakör – *Dr. Molnár Róbert* (templom)
Gaudiopolis – emlékműsor Sztehlo Gábor tiszteletére (szerkesztette és rendezte *Németh Gyöngyi*)
– *Reményik Suliszínház, Szombathely* (a gimnázium díszterme)
Délvidéki imádságok (gyülekezeti terem) – *Kónya Sándor* versénekes (Csóka),
Domány Zoltán Csengei-díjas, Radnóti-érmes előadóművész (Zenta),
Szemerédi Bernadett előadóművész (Hódegyháza–Budapest),
Banka Gabriella színművész (Csóka–Pécs)

A világ evangelizálása Billy Grahammel – *Tex Reardon*, USA (alagsori tornaterem)

Boldogok közössége-e az egyház? – *Szemerei János* püspök (tornaterem)

Bibliakör – *Zsarnai Krisztián* (templom sekrestyéje)

Evangélikus Országos Vakmisszió – *Hack János, Bánki-Horváth György* (gyülekezeti kisterem)

Jelenti magát Jézus – keresztyén népdalok *Joób Emese* előadásában (gimnázium, 12-es tanterem)

12:45 Ebédszünet (az egyház szerény vendéglátást biztosít)

14:00 Tanúságtétel
Taníts meg minket, Jézus! – *Sasvári Sándor* Prima-díjas színművész

15:00 Evangelizáció (úrvacsorával)
Kik a boldogok? – *Szemerei János*

Az alkalomra mindenkit szeretettel vár a Magyarországi Evangélikus Egyház Missziói Bizottsága.

A 2011.
ÉV IGÉJE

„Ne győzzön le téged a rossz,
hanem te győzd le a rosszat a jóval.” (Róm 12,21)

HÍD EVANGÉLIKUS MISSZIÓI MAGAZIN, az Evangélikus Missziói Központ kiadványa. Az Evangélikus Élet előfizetői részére a magazin ingyenes. Adományokat elfogadunk. Lapszámunk megjelenését a Sanansaattajat (Finnország), a Norea Radio Norway (Norvégia) és a Magyarországi Evangélikus Egyház Missziói Bizottsága támogatta.